

DOMOLJUB

...na vsak četrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v., za Ameriko in druge tuje države 3 K 80 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. naročila, reklamacije in inzerati pa: Upravištva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inzerati se sprejemajo po vsaki četrti cenah: Enostopen petstotih letina „Domoljuba“ širine 2-cm) stane za enkrat 30 v. Pri vsakratnem objavljanju primeren pomet po dogovoru. Posamezno številko se prodajajo po 10 v. Glavni promet poštne-branilnišnega urada št. 224.797.

Štev. 51

U Ljubljani dne 19 decembra 1907.

Leto XX

Prekomorsko meso.

Socialni demokratje se zaganjajo po celi državi proti kmetu, češ, da odira. V državnem zboru so zahtevali, naj se odpre meja, da bodo tudi preko morja iz tujih dežel pošiljali k nam hladno, zamrzlo meso. To reč si je treba ogledati. Najprej povejmo, da se ravno sedaj na Nemškem in na Angleškem socialni demokratje sami hudujejo proti takemu mesu, ker ni čedno in zdravo. Prav imajo. Pogledjmo malo v velike mesnice preko morja, kako se tam dela. Pri Svištu v Čikagi, kjer je nameščenih tudi več Slovencev, se pokolje na leto po en milijon govedi, milijon ovac in milijon prašičev, na vsako minuto pride 7 glav. Enajst argentinskih družb pokolje na leto po 850.000 govedi in 12 milijonov ovac. Pri taki množini je vsako natančno pregledovanje mesa izključeno. Okuženih jetičnih živali se vse polno postavi na trg. Delavci morajo silno hitro in težko delati; otečenih rok in nog se trudijo od zore do mraka; le malokdo se izogne revmatizmu. V uradnem ameriškem poročilu beremo o nesnagi v takih velikih mesnicah. Meso se meče po tleh; predpasniki delavcev so uma-

zani. Prst, prah, črepine se mešajo potemtakem z mesom. Tudi taki živalski deli, ki niso vžitni, se spravljajo vmes. Zlasti so takozvane konzerve silno nemarne. Kdor jih je, zbolí. Velika nevarnost je pa tudi, da se s takim mesom ne zanese kuga v naše kraje.

V Avstraliji, kamor tudi kažejo naši socialni demokratje, je ravno tako, če ne še slabše. Neuk človek preiskuje živino; v eni mesnici po 150–400 govedi in do 100 ovac na dan. Kakšna je taka preiskava, si vsak lahko sam misli.

Mesarska tvrdka Aneensfort Meat Works izdela po 100.000 govedi, 800.000 ovac in 100.000 prašičev na leto. V njenih delavnicah je strašen smrad; meso gnije vsled hude vročine in človeku se zdi, da je zašel h konjedercu, ne pa k mesarju. Koliko ljudi si je že resno pokvarilo svoje želodce s takim mesom, se ne da prešteti.

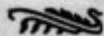
Po pravici smemo torej zahtevati: Če že nočete imeti ozira na ubogo kmečko paro, ki gará in se trudi od zore do mraka, da za mesta priredi dobro, zdravo živino, naj se vam pa vsaj smilijo vaši želodci.

V Avstriji, na Dunaju, so že svoj čas poizkusili nekateri trgovci s preko-

morskim mesom, toda sami pravijo, da se to ne more izpeljati. Ne samo, da ni zdravo, tudi predrago pride. Res je cena na tehtnico nekaj cenejša kot pri nas, toda tako meso pa tudi mnogo manj zaleže. Za juho ga je treba polovico več, nego našega; če se pa speče, ima pa obliko starih zmečkanih cunj in pust okus.

Našim poslancem, ki so odklonili v državnem zboru zahtevo po takem mesu, morejo vedeti hvalo ne samo naši kmetje, marveč tudi mestni prebivalci. Kako so se mogli dobiti kmečki poslanci Roblek, Štrekelj, Mandić, ki so za socialne demokrate glasovali, nam je neumljivo. Pogovore naj se o tem s svojimi volivci. Toliko soli imajo brezdvojbe tudi liberalni kmetje v glavi, da jim to ne bo vseč. Češki poslanec Vaclav Kotlár, ki je po svojem poklicu živinozdravnik, je v državnih zbornici povedal tale dogodek: Neki njegov prijatelj z Morave je kupil dve škatli ameriških konserv. Zavoljo varnosti je pa dal meso iz ene najprej svojemu psu za poizkušnjo. Ta pes je bil šest tednov bolan in komaj so ga rešili živinozdravniki. Pasji želodec pa vendar precej več prenese, nego človeški. Z ameriškimi argentinskimi in avstralskim zamrznim mesom in z

njihovimi konservami ne bo potemtaka nič. Če ga pa hočejo socialni demokratje jesti na vsak način, naj pa kar gredo tja in naj si ga privoščijo. Mi ne bomo jokali za njimi.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

»Slovenski klub« o nagodbi.

Ko se je vršila razprava o nujnosti predloga, da se takoj prične drugo branje avstro-ogrsko pogodbe, je izjavil poslanec Pogačnik, član »Slovenskega kluba«, v klubovem imenu, da glasuje klub za predlog o nujnosti, da tako omogoči rešitev pogodbe o pravem času. Za pogodbo glasuje »Slovenski klub« predvsem zato, ker bo veljala pogodba le 10 let in ker ni mogoče v sedanjih razmerah nič boljšega. Tega sklepa Slovencev ne omaja tudi izjava hrvaških poslancev, da bodo glasovali zoper nujnost, ker bi bilo razmerje med Avstrijo in Ogrsko še slabše, če se ne sprejme pogodba. Neurejene razmere zadnjih let so krive, da sta tako narasla vpliv in moč Mažarov.

Izborni je govoril za pogodbo tudi dvorni svetnik Šuklje in s svojim, po vsebini in obliki dovršenim govorom vzbujal splošno pozornost v zbornici. Rekel je med drugim, da bi slovenski poslanci ne storili svoje dolžnosti do volivcev in dežele, ko bi glasovali proti pogodbi. S pogodbo je namreč v najtesnejši zvezi podaljšanje dolenske železnice do Dalmacije. Gotovo je, da Ogrska ne bo zavlekla te železnice, ker je od nje odvisno razširjenje železniške proge od Košic do pruske meje, ki je za Ogre največje važnosti. Poudarjal je, da ne smejo biti slovenski poslanci kot zastopniki kmečkih volivcev proti pogodbi, da se ne podražita žito in moka. Pri nas morajo večinoma kmetje sami kupovati žito, to pa bi bilo mnogo dražje, če bi se upeljala carinska meja med Avstrijo in Ogrsko. Treba je, da je Avstrija trdna in mogočna, ker le v taki je tudi Slovencev zagotovljen obstanek. V trenutku pa, ko se Avstrija popolnoma loči od Ogrske, čutili bomo vpliv Nemčije, ki more biti le poguben za slovenski narod.

Kakor že omenjena poslanca, je govoril o pogodbi jako obširno in temeljito s posebnim ozirom na program »Kmečke zveze« za Spodnje Štajersko dr. Benkovič. »Kmečka zveza« ni načeloma proti vsaki pogodbi z Ogrsko, ker je nova pogodba taka, da se more z mirnim srcem glasovati za njo. Nova pogodba ni nesreča za kmeta. Koliko lesa se ravno s Štajerskega proda na Ogrsko! In isto velja tudi o nivu. Dalje je obširno govoril o vzrokih izseljevanja in pozival vlado, naj dá Slovincem narodno ravnopravnost, ki je zamčena v državnem temeljnem zakonu in potem bo z gotovim vsnehom mogoče po preteku te pogodbe začeti gospodarski boj z Ogrsko, ali na li narekovati pogodbo. Dr. Benkovič je polovico svojega govora govoril v slovenskem jeziku.

Nujnost pogodbe sprejeta.

Nujnost predloga za hitro rešitev nagodbe je bila sprejeta in s tem je pogodba zagotovljena. Pri glasovanju za nujnost je glasovala skoro vsa zbornica, tudi socialni demokrati in je bila nujnost sprejeta z ogromno večino 400 glasov; proti je glasovalo le 40 poslancev. Za nujnost je glasoval vsled pritiska od doma

tudi Hribar, ki dosedaj ni hotel ničesar slišati o pogodbi in ji je tudi nasprotoval. Razglašal pa, da je za svoj glas dobil državno obrtno šolo v Ljubljani. Toda ta njegova trditev nima podlage. Državno obrtno šolo v Ljubljani ima »Slovenski klub« že davno obljubljeno, izvršiti se morajo le še nekatera pogajanja z finančnim ministrstvom. Hribarjev trud za to stvar je brezpomemben, kakor je tudi brez pomena in smešno, če se trdi, da je Hribar kaj dobil za svoj glas, ker je bila nujnost predloga sprejeta s tako večino, da bi vlada lahko Hribarju podarila precejšnje število glasov.

Delegacije.

Ta teden bodo začele zborovati delegacije, ki se izvolijo iz avstrijskega in ogrskega parlamenta, da sklepajo o zadevah, ki so skupne obema državnima polovicama, kot vojaštvo, skupni denarni stroški in drugo. Imele bodo sedaj štiri seje, glavno zasedanje pa bo prvi mesec prihodnjega leta. V delegacijah bodo najštevilnejše zastopani krščanski socialci. Za predsednika avstrijske delegacije bo izvoljen dr. Fuchs.

Znižanje sladkornega davka.

Proračunski odsek je dokončal razpravo o vladnem načrtu, da se s 1. septembrom 1908 zniža davek od sladkorja. Vlada predlaga, da se davek zniža najprej za 6 kron in potem v dveh obrokih še za 6 kron. Poslancem se je davek kljub temu še zdel previsok, kajti sladkor uživajo sedaj že najrevnejši ljudje in tistih 6 kron pri 100 kilogramih sladkorja bi šlo le v žepu velikih trgovcev. Zato so se vse stranke v odseku zedinile za predlog, da se davek od sladkorja za sedaj zniža za 8 kron, pozneje pa bo stvar poslancev, da zahtevajo nadaljno znižanje, če bodo dopuščale državne finance. Potrebno je, da si pri tej zadevi ogledamo nastop socialnih demokratov. Zahtevajo namreč, da se sladkorni davek zniža takoj za 16 kron pri meterskem stotu. To bi znašalo na leto okrog 56 milijonov kron, ki bi jih pogrešala državna blagajna. Pa s čim naj si jih nadomesti? Demokrati odgovarjajo naj se posvetvom nalože novi davki in ta odgovor je značilen za socialne demokratke. Gotovo nismo prijatelji tistih, ki bi radi polnili državne blagajne na škodo posamnikov, toda treba je upoštevati splošne razmere. Avstrijske denarne razmere so sedaj v redu, toda prihodnje leto bo treba zvišati plače častnikom, treba bo šteti nekaj milijonov za zboljšanje vojaške hrane, letos pa so se državnim uradnikom in uslužbencem plače povišale za 40 milijonov, ne smemo tudi pozabiti, da mora država priskočiti na pomoč deželniim financam, ki so povsod v največjem neredu. Razvidno je, da se ne sme državnim blagajnam odtegniti nankrat preveč dohodkov, da ne zabrede v denarne stiske.

Posebno živahna je bila v proračunskem odseku razprava o določbi, da se kaznujejo z denarnimi globami trgovci, ki bi ne hoteli znižati cene sladkorja in bi tako vtaknili dobiček v svoj žep. Ravno tako se kaznujejo sladkorne zveze, karteli, če ne znižajo cene sladkorju za osem kron.

Proračunski odsek s svojo sladkorno predlogo je zadel na unor gosposke zbornice, ki izjavlja, da taka sladkorna predloga ne more postati postava, ker bi imeli od takega osemkronskega znižanja dobiček le prekupci. Voditelji velikih zborničnih strank se zato pogajajo z voditelji gosposkozborničnih skupin, a dozdej še brezuspešno.

Načrt poljedelskega ministra dr. Ebenhocha.

Dr. Ebenhoch je govoril o poljedelstvu in industriji in naglašal, da hoče delovati kmečki

stan skupno z ostalimi stanovi in ne proti njim. Z združenimi močmi se bo okrepila naša domovina, zato se je treba rešiti oderuhov, ki hočejo stanove razdvojiti in jih tako uničiti.

Gostinčar za delavce.

Poslanec Gostinčar se je pritožil na notranjega ministra zaradi neopravičenega kaznovanja cestarjev in zahteval, da se tem izplača dosedaj navadna zimska doklada na Krasu.

Vložil je tudi prošnjo, sprejeto na shodu v Preski glede starostnega zavarovanja delavcev in jednake prošnje, ki so jih poslali člani strokovnega društva na Savi, iz Bistrice na Koroškem, strokovno društvo rudarjev v Idriji, strokovno društvo čevljarjskih pomočnikov v Trzinu, delavsko društvo v Gabrijah pri Celju in strokovno društvo rudarjev z Zagorju ob Savi. Poslanca Korošec in Žitnik sta v proračunskem odseku zahtevala, da pridejo Gostinčarjevi predlogi kakor hitro mogoče v razpravo.

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR.

Z Dunaja poročajo, da kranjskega deželnega zbora več ne skličejo, marveč da ga razpuste. Nove volitve bodo koncem februarja. Pred novim letom najbrže ne zboruje noben deželni zbor, a tudi po novem letu ni verjetno, da skličejo deželne zbornice, ker bodo začetkom januarja začele zborovati delegacije. Državni zbor, ki bo zaključil koncem tega tedna svoje delovanje, se bo sešel najbrže zopet meseca marca in medtem se izvrše deželnozbornske volitve na Kranjskem, Češkem in Tirolskem.

VOLIVNA PREOSNOVA ZGORNJE-AVSTRIJSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Volivni odsek zgornjeavstrijskega deželnega zbora se peča s preosnovno deželnega zbora. K dosedanjiim štirim kurijam naj se priklupi še sološna kurija s 15 poslanci in uvede naj se volivna dolžnost. Tako prenovljen deželni zbor bo štel 21 poslancev več kot prejšnji, to je 71.

BURNI PRIZORI V OGRSKI DRŽAVNI ZBORNICI.

V ogrski državni zbornici so se ta teden ponavljali burni prizori med sejami. Predsednik je večkrat prekinil hrvaške govornike, ker so govorili hrvaško ter jim vzvel besedo, posledica pa so bili veliki nemiri.

Ogrski državni zbor je sklenil, razpravo o pooblastilni postavi, s katero zbornica vlado pooblasti, da sama sklepa pogodbo, ne da bi se posvetovala z lastno zbornico.

Hrvaški poslanec Lukinič je predlagal, da naj z ozirom na zasedanje hrvaške skupščine odgodijo državnozbornske seje in omogočijo hrvaškim poslancem, da smejo potovati domov, kar je utemeljeno po ogrsko-hrvaški pogodbi. Ministrski predsednik je ugovarjal temu predlogu in ogrski državni zbor bo zboroval dalje. Vkljub temu, da zboruje v Zagrebu hrvaški sabor, je ostalo več hrvaških poslancev v Rudimpešti, da obstruirajo predlogo o kvoti. Mažari nameravajo poostriiti poslovnik državnega zbora, da s tem preprečijo hrvaško obstrukcijo.

FRANCOZI IN »SVOBODA«.

Sedanil boj na Francoskem zoper vse, kar je krščanskega, je najodurnejši in hujši kot za časa revolucije. Iz bolnišnic gonilo požrtvovalne usmiljenke, v dobi revolucije pa so jih samo nrisili, da so odložile svojo redovniško obleko. Prava svoboda je po mnenju francoskih svobodomislicev taka, da zatira močnejši slabjšega.

KMEČKI NEMIRI V SREDNJI V ITALIJI.

Veliki kmečki nemiri so nastali blizu Rima. Kmetje, ki so bili vsled novih davkov razburjeni, so zapodili policijo v beg in metali kamne v mestno hišo. Došli vojaki so napravili mir.

POZOR NA ZAVAROVANJE!

Velesenjeni gospod urednik! V enem zadnjih listov je opozarjal »Domoljub« nas kmete na počenjanje zavarovalnice »Slavije« pri obnovljenju zavarovanj; in to je bilo prav, kajti zdaj švigajo agentje raznih tujih zavarovalnic kakor zajci po kmetih, nadlegujejo kmeta, lažejo, obrekujejo, zavijajo in golufajo, da je groza; kmet si ne vé pomagati in ujamejo ga s svojo nadležnostjo v nastavljene zanke.

Kmet je premalo poučen za sedanji prekanjeni svet, in da se komu drugemu ne zgodi nesreča, kakor meni, opozoriti hočem na nekatere stvari, ki se godijo zdaj pri nas na Gorenjskem, ker mečemo vse zavarovalnice, ki so se rodile na tujem, bodisi nemške, francoske, laške, ogrske, židovske ali protestantske, kot nam Slovencem tuje zavarovalnice, v en koš, in to kot nasprotno blago naših domačih zavarovalnic.

Po Gorenjskem drvi zdaj neki potovalec, ki se ponaša, da ima njegova zavarovalnica v grbu cesarskega orla in laže, da je to edino prava cesarska zavarovalnica, češ, da mora v desetih letih vse pri tej zavarovano biti. To je sicer velika bedastoča; a najdejo se ljudje, ki mu verjamejo!

Vse druge tujke brez razločka na pošiljajo prav zdaj proti koncu leta, če tudi človek ni zavarovan že za naprej plačilne naloge za prihodnja leta, in ako se človek ustraši in plača na pošti poštno nakaznico, ne da bi vedel kateri zavarovalnici bo prišel denar v roke; je že ujet, kajti zavarovalnica trdi, da je človek s tem priznal njeno ponudbo. Torej pozor, kmetie! ne plačujte, če niste sklenili zavarovalne pogodbe.

Graška zavarovalnica pa predlaga strankam, ki ustmeno odovedujejo nadaljna zavarovanja, neko nemško tiskovino, katero naj bi stranka podpisala, rekoč, da ta odpoved bolj velja; a glei nesreča: izkaže se, da je to nova ponudba bila, katero je posestnik podpisal, nevedoč, kaj je nemško tiskano. Kaj pravite, kako se imenuje tako dejanje?

Nekaj podobnega uganja neki Silverster Danev, potovalec »Francosko-Ogrske«; naše ljudstvo podpisuje in podkrižuje pogodbe obnovljenke, ne da bi dotična stranka o tem kaj vedela, in ako ga primeš pred sodnijo, pa joče in stoka, da se ne spominja zaradi hude živčne bolezni, ne na stranko ne na podpis. Vse take obnovljenke so ničeve.

»Slavija« na prav tako, kakor na Dolenjskem, tudi pri nas sili ljudi na 20-letno zavarovanje, če tudi človek o tem ni ničesar vedel. Tako zavarovanje nima nikake veljave; knjižice nazaj!

Naši domači »Vzajemni zavarovalnici« pa predbacivajo druge, da jemlje prenizka zavarovanja, in pa da plača prehitro in predbro nastale škode, ter dostavljajo, da se ji radi tega bliža pogin.

No, če zavarovalnica izhaja, nam zavarovancem je tudi prav, in da izhaja, kaže nien napredek, če tudi so jo napadali od vseh strani. To je pa že vselej nesramnosti, da bi otujci pri nas na Slovenskem narekavali, kje da smemo zavarovani biti in da bi nas z zavijanjem odtevarovali od naše edine prave domače zavarovalnice, katero spoznavamo od dne do dne bolj, da dela le nam na korist. Torej, kmetie, pozor! Opazovatelj.

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest — Reimmicht.)

»Bog te pozdravi, Jurij!« tako je kričala Cilka že oddaleč. »Ali prihajaš? . . . O, kako sem se že strašno bala! Da si le zopet prišel! Da si le prišel!«

Jurij se je v prvem trenutku začudil nad prisrčnim vsprejemom. Toda hitro je zatfel ogenj jeze v srcu. Od sebe je sunil Cilkin roko in siknil skozi zobe:

»Proč od mene, ti kača — ti hinavka!«

»Za božjo voljo, Jurij, kaj ti je?« zakliče žena prestrašeno; »kaj sem ti storila? Nedolžna sem!«

»Le pojdi za menoj v hišo, da boš slišala,« dé Jurij hladno in koraka jezno naprej. Žena mu sledi s trepetom.

Ko prispeta v sobo, sede Cilka na stol in joka. Jurij pa prične rohneti.

»Take ste ženske — najprej praskate in grizete, potem pa jokate.«

»Oh Jurij, povej vendar, kaj sem ti hudega storila!« prosi žena jokajoče.

»Tako! Toraj ne veš?« vpilje Goričan; »le poslušaj, da ti povem . . . Nič drugega nisi storila, samo svojega moža si spravila ob dobro ime pred sosesko. O sami sebi pa govoriš kakor o svetnici in mučnici.«

»Ni ene slabe besedice nisem izgovorila o tebi, Jurij,« zatrljuje ona; »tega mi vendar ne boš zameril, da sem povpraševala po tebi. Iz same ljubezni sem storila to. Saj bi bila skoraj umrla, tako sem se bala zate.«

»To si tudi storila iz čiste ljubezni, ko si vpila okrog: ubežala mu bom in se ločila od njega?« pravi on s strastnim glasom.

»Jurij,« vpilje Cilka, »vse do pičice izlagano. Ni ene besedice nisem nikoli znila o tem!«

»Lažnjivka!« zaropota on; »saj je celo v tvojem pismu bilo brati nekaj takega, ali ne?«

»To sem mislila samo za ta slučaj, ako bi ti izdal Našega Gospoda in zatalil sveto vero.«

»Potem bi mi ubežala, kaine?«

»Jurij, potem bi te ne mogla več spoštovati in tudi ne ljubiti.«

»In bi se dala ločiti od mene, ne li? Le reci,« sili Jurij.

»Ampak, za božjo voljo, Jurij, zakaj govoriš danes o tako strašnih rečeh? Nehaj vendar! Saj morava skupaj živeti in trpeti v ljubezni in stiski do smrti.«

»Jasen odgovor zahtevam od tebe!« dé on še bolj jezno. »Kaj bi storila ti, ko bi se jaz vpisal v drugo vero?«

Cilka je trepetala; šele čez nekaj časa, ko je dobojevala boi v svojem srcu, je rekla:

»Jurij, zdi se mi, da bi potem ne mogla več ostati v hiši, kjer sem pretrpela toliko žalosti in bolečin. V vednih težavah in strahu bi živela poleg tebe.«

V možu je zagorela divja strast in kričal je:

»Tako toraj, to je tvoja zakonska zvestoba! Zaradi farieve besede, zaradi farške vere mi odpoveš ljubezen! — Prav tako! Da boš vedela, kako stoji stvari, ti povem — odrekel sem se za vedno rimskemu praznovanju; postal sem luteran!«

Žena je zakričala. Zdelo se ji je, kakor da je pala s stola na tla. Ni pala. Sedela je še zmirlaj na stolu, bleda kakor mrliško truplo, in je gledala s steklenimi očmi v svojega zakonskega moža. On pa je divjal po sobi gorindol. Po dolgem, dolgem času je žena izgovorila s temnim, težkim glasom:

»Jurij, umoril si moje srce!«

Pričela je krčevito ihteti; mož pa je upil in divjal v brezčutni jezi:

»Ako nimam več tvojega srca, potem tudi tebe nočem več poleg sebe!«

»Kaj hočeš reči s tem?« vpraša žena s tresočim glasom.

»Da pojdi, odkoder si prišla!« zavpije on. Nervozen trepet je preletel telo žene. Sklenila je roke in vzdihnila v globokem užaljenju:

»Jurij, ti me podiš proč?«

»Da, poberi se odtod!« zakriči Jurij surovo; »in glej, da se mi ne prikažeš več pred oči!«

»Jurij, Jurij!« joka ona, »ti me toraj goniš od sebe?«

»Da! Zaslužila si to! Glej, da se spraviš skoraj odtod!«

»Saj grem, Jurij,« dahne ona tih, in smrtna bledea se ji zopet razlije po mladem obličju.

Goričan ne reče nobene besede več. Žena joka tih in sama s seboj.

Naenkrat prične ona trepetati kakor bilka, prestrašeno pogleda na moža in mu dé polticho:

»Jurij, napravila bom otroke in potem gremo.«

»Kdo?« vzkipi on.

»Jaz in otroci,« pravi ona trepetaje.

»Kaj ti pride na misel!« zakriči Jurij divje. »Otroci ostanejo tukaj! Otroci so moji!«

»Moji so tudi!« zaječi žena-mati.

»Kar pojdi k sodniji in poskusi, če jih boš dobila,« pravi on zasmehujoče.

»Jurij, Jurij,« prosi ona, in na obrazu se ji zrcali smrten strah, »bodi tako dober, pusti mi otroke! Saj sicer nimam ni trohice veselja več na svetu.«

»Misliš, da se jaz valjam v veselju?« odvrne on z grdim glasom.

»Jurij,« govori Cilka v obupu, »Jurij, ali hočeš tudi otroke iztrgati Našemu Gospodu iz rok in jih izročiti večni pogubi?«

»K nobeni veri ne bom sllil otrok,« odvrne on hladno; »prej naj dorastejo. Ko bodo enkrat veliki in pametni, pa naj se sami odločijo.«

Ženi je hotelo počiti srce od smrtne bolesti, od bojazni in strahu. Pala je možu k nogam in prosila in rotila z dvignjenimi rokami:

»Jurij, prosim te pri vseh svetnikih, izkaži mi to zadnjo, edino ljubezen — daj mi otroke!«

»Otroci ostanejo tukaj, ti pa se poberi!« zagrmí mož v svoji divjosti. »Ako te čez pol ure še najdem tukaj, potem te vržem skozi vrata.«

S temi besedami je oddivjal iz sobe in ni pogledal Cilke.

Zdaj šele je začela Cilka jokati iz vsega srca. Burno so se ji dvigale prsi. — Naenkrat pa je prišel strah pred možem, ako se vrne in jo še najde tukaj. Vzdignila se je in počasi ogrnila črno obleko. Tako težko ji je bilo. Nobenega glasu ni čula v vsej hiši, ker so imeli vsi posli opravke pri slamoreznicah na podu. Nikomur ni mogla potožiti svojih bolečin. Sai bi se tudi sramovala v tem trenutku stopiti komurkoli pred oči. — Potem, ko je najpotrebnejšo obleko zvezala v veliko culo, je odšla počasi v otroško sobico. — Oba dečka sta spala mirno in sladko v eni postellici drug ob drugem. Ko je uboga mati zazrla nedolžna, speča otročiča, je zakravalvelo materinsko srce. Vroče solze so lile kaplja za kapljo iz njenih oči in so padale na posteljo. Rada bi mati vzbudila otročiča in vzela slovo od njiju. Toda to bi povzročilo še večje bolečine v materinskem srcu. In otroka bi jokala tako zelo. Pustila jih je v

spanju. Samo prav nalahko ju je poljubila na čelo:

»V imenu Očeta in S'na in Svetega Duha. Sveta Mati božja, sprejmi ju pod svoje varstvo! Sveti angelj varuh, stoj jima ob strani na veke — amen!«

Še z blagoslovljeno vodo je poškopila posteljico, nato je jokajoč odšla po prstih skozi vrata. Zapustila je dvorišče pri zadnjih lesenih vratih ter šla počasi po hribu navzdol proti Bukovi dolini, kjer je stala njena rodna hiša.

14. Hiša se izprazni.

Uro pozneje je prišel Jurij na pod k služinčadi, ki še ničesar ni vedela o prihodu gospodarjem. Veselo so mu podali roke v pozdrav. On pa je nekaj časa gledal potrto v tla, nato je naročil veliki dekli Rozi, naj gre pripravljati večerjo in opraviti drugo gospodniško delo, ker Cilke ni doma. Toda nihče izmed poslov še ni slutil, da se gospodinja sploh ne vrne, — da jo je Jurij tako sramotno spodil od hiše. Mislili so da je šla ona, kakor večkrat prej, iskat posojila.

Pri večerji je bila vsa družina čudno tiha in potrta. Predno pa so začeli moliti rožni venec, je gospodar vstal in odšel v svojo sobo s težkimi koraki. Posli so si šepetali

nekaj na uho, nato so pokleknili k večerni molitvi.

Drugi dan navsezgodaj so prišli k Goričanu Rožlinovi posli iz Bukove doline, da odnesejo borno Cilkino imetje. Tedaj je zvedela Goričanova služinčad vse — da je Jurij prestopil v luteransko vero in spodil ženo iz hiše. Goričan je zmetal revno Cilkinu opravilo, obleke in druge ropotije Rožlinovim pred prag, nato se je zaklenil v svojo sobo.

V tem času je veliki hlapec Jernej zbral hlapce in dekle na pod, da se posvetujejo, kaj storiti v tem težkem položaju. In sklenili so, da bodo zahtevali od Jurja Cilko nazaj v hišo. Ako se ne uda, potem mu vsi obenem odpovedo službo.

»Skupaj moramo držati! — dé Jernej — »kakor smola. Kar eden izmed nas hoče in stori, to moramo vsi storiti in hoteti.«

»Seveda,« mu pritrjujejo drugi, »kar stori Jernej, to storigo vsi.«

»Ti, Jernej, moraš govoriti z gospodarjem,« pravi srednji hlapec.

»Na prvi klarinet bom že jaz piskal,« objubi Jernej, »toda tudi vi ne smete imeti zavezanih 'ezikov, ko se prične muzika.«

»Lahko se zaneseš, mi bomo že s teboj vred piskali.«

Po teh besedah so se razšli posli po svojih delih, dokler se niso zbrali pri kosilu. Pri

kosilu je bilo vse še bolj potrto, kakor sinoči pri večerji. Gospodar ni znil besedice, pa tudi posli so molčali trdovratno. Ko je bila napol izpraznjena zadnja skleda, se dvigne gospodar, da bi odšel. Tedaj položi Jernej žlico na stran in pravi:

»Gospodar, počakaj nekoliko. Govoriti imamo s teboj.«

Jurij presenečeno pogleda hlapca in vpraša mrmrajoče:

»Kaj mi boš povedal?«

»Radi bi vedeli, zakaj si gospodinja pogljal od hiše.«

»To briga tebe toliko kakor lanski sneg,« zarohni Jurij.

»Ali misliš, da mi ne čutimo nobene časti v sebi? Vsej soseski bomo v posmeh, češ, glejte jih posle iz one ciganske hiše na hribu. Mi zahtevamo, da pride stara gospodinja nazaj v hišo.«

Goričan je postajal rdeč kakor mak.

»Že vidim, Cilka je tudi vas našuntala proti meni. Kaj pa, če ne pustim več Cilke v hišo?«

»Potem ne ostanemo mi tudi za trenotek več v tvoji službi,« odvrne Jernej mirno.

(Dalle prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Na delo, »Domoljubovi« prijatelji! Zadnji številki smo priložili za nabiralce oziroma poverjenike »Domoljubovih« naročnikov posebne nabiralne pole in obenem povedali, kako naj jih rabijo. Uredništvo »Domoljubovo« je sicer prepričano, da je že doslej vsak »Domoljubov« prijatelj v polni meri vršil svojo dolžnost, posebno okolu novega leta, ter da je storil, karkoli je mogel, da naroči in bere »Domoljuba« kolikor možno vsaka slovenska hiša. Nekateri poverjeniki so dovršili v tem oziru letos naravnost velike uspehe. Čast in hvala jim za to! Da se pa list tudi sam hvaležnega izkaže za tako veliko požrtvovalnost ter jih spodbudi k večji vnemi za razširjanje katoliškega časopisa, je sklenilo uredništvo, da nagradi vsakega somišljenika, ki nabere večje število novih naročnikov. Čim več jih bo, tem lepše darilo bo sprejel dotičnik. Pripravljenih imamo v ta namen več krasno vezanih letnikov »Dom in Sveta«, lepo vezane »Vojske na Daljnem Vzhodu«, krasni povesti »Zadnja kmečka vojska« ter »Malo življenje« in več drugega. Najlepše darilo bo pa seve vsakemu pravemu somišljeniku zavest, da je storil, karkoli je bilo v njegovi moči, za pravo izobrazbo slovenskega ljudstva. Na delo tedaj in uspeh nam je gotov!

Čenjenim dopisnikom in naročnikom »Domoljuba« naznanjamo, da bo vse prišlo polagoma na vrsto. Vse naenkrat ne moremo, ker imamo preveč gradiva. Prosimo pa, da so tudi gg. dopisniki holi kratki s svojimi dopisi, zlasti naj se ogibljejo kolikor mogoče osebnih napadov. — Vse pa pozivljamo na agitacijo za naš list. Uredništvo bo tudi po novem letu storilo, kar bo mogoče, da se bo list še bolj izpopolnil in da postane še bolj raznovrsten. Dopisniki se nam obetajo od vseh strani, kjer prebivajo naši rojaki. Že sedaj imamo od naših vrlih Amerikancev več pisem, ki jih priobčimo; tudi naši rojaki na Nemškem so nam začeli pridno dopisovati. Mladeniči v telovadnih odsekih zbrani dobe poseben prostor v listu. Tudi ta pisma bomo po možnosti priobčili. Poskrbljeno bo za podučne in jedrnat

uvodne članke, kakoršni so bili dosedaj, tudi oddelek o izobrazbi se bo nadaljeval, ravnotako bomo skrbeli za dobre listke. Nek spod nam je izročil potopisno črtico v Lurd, ki bo gotovo vse zanimala, zlasti one, ki se nameravajo udeležiti prihodnje leto ob priliki 50letnice prikazovanja lurške Matere božje prvega slovenskega romanja v slovečo božjo pot. — Pojdimo sedaj ob praznikih na delo! Učimo se od naših nasprotnikov socialnih demokratov! Ti so se ponudili na Češkem upravništvu socialističnega lista, da bodo na tisoče izvodov sami razdelili po hišah, ker na ta način upajo pridobiti na tisoče novih naročnikov. Tudi dunajski socialni demokratje nameravajo ravno to poskusiti. Sovražniki naši dobro vedo, zakaj tako delajo. Dobro vedo, da je dandanes postalo časopisje velesila, da danes časopisje vlada svet. V tem posnemajmo tudi mi nasprotnike, zatirajmo po svoji moči liberalne in socialistične liste, širimo in naročajmo pa krščansko časopisje, v prvi vrsti našega »Domoljuba«.

Duhovske zadeve. Podeljeni sta bili župniji Col na Vipavskem č. g. Ivanu Jarc, Podkraj pa č. g. Jerneju Periatelu. — Umril je na Štariškem pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah č. g. novomašnik Martin Kramberger. Dne 11. avgusta je prvokrat zapel sveto mašo. 11. decembra pa so ga spremili k zadnjemu počitku. V slovo mu je govoril č. g. župnik Pajtlar od Sv. Ruperta v Slov. goricah.

Biserno sveto mašo bo daroval slovesno 29. t. m. v frančiškanskem samostanu v Brežicah nekdanji gimnazijski ravnatelj na novo-meški gimnaziji in vpokoleni c. kr. profesor pater Bernard Vovk. Sveti oče Pli X. so dovolili popolni odpustek vsem, ki bodo navzoči pri biserni maši in bodo ta dan prejeli svete zakramente.

Tudi metle se bodo podražile. Tako nam naznanja nek dopisnik iz Polhovega gradca. Metlarji, ki imajo tudi več stroškov, jih ne bodo prodajali izpod deset krajcarjev.

Nova mlekarska zadruga se je osnovala na Suhli pri Kranju. Delovati bo pričela pri-

hodnjo spomlad. — V Gojzdu nad Kamnikom je predaval preteklo nedeljo gospod mlekarski nadzornik Legvart o mlekarskih zadrukah. Namerava se tu ustanoviti sirarska zadruga.

Odgovor mladeniču. Naslov državnega mlekarskega nadzornika je: g. Jakob Legvart v Ljubljani.

Bivši črevljar v Komendi Anton Perne, ki je odšel nedavno v Ameriko in se naselil v Oregonu, se tem potom poslavlja od vseh svojih znancev in se jim priporoča že naprej, kadar se povrne v drago domovino.

Dunajski Slovenci bodo imeli tudi letos izredno slovensko službo božjo na Božič, dne 25. decembra, popoldne ob pol treh v XV. okraju. Pouthongasse 16. Vabimo na obilno udeležbo!

Sostro pri Ljubljani. Praznik Brezmadežnega spočetja je bil za nas dvakrat slovesen praznik. Sto deklet je stopilo pod zastavo Marijino že takoj pri prvem vsprejemu, ki ga je povzdignil gospod dr. Mihael Opeka s svojo mogočno in v srce segaločo besedo. »Sveta Marija!« je družbino geslo in to ime bodo družbenice v miru in v ljubezni vpisavale v srca mladim in stariim. Češčena Marija v družbi, češčena Marija v celi fari! — »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« za može in mladeniče se gotovo ustanovi v začetku novega leta. Nekateri mladeniči že nestrpnno čakajo trenutka, ko se bo reklo: Glejte, društvo imajo! — Solska mladina no tudi že komaj brzda svoje veselje do »Božičnice«. Vse bo novo: nov oder in nova obleka, novi igralci in nove igralko, nove igre in nove pesmi, le šola ostane stara. Boste vendar prišli pogledat! Na svidenje torej na Štefanovo popoldan ob 3. uri!

+ Velik uspeh našega poslanca Pogačnika. Kakor smo poročali, je cesar ukazal s svojim odlokom z dne 26. m. m., da premeste 2. t. m. v neaktivno službeno razmerje one osebe, ki so bile obsojene zaradi hudodelstva nepokorščine glede na poziv, da naj nastopijo vojaško službo, kakor tudi vojaki, ki morajo

služiti čez čas. Veliko število vojakov, ki so bili obsojeni po § 45 vojne postave, da morajo služiti čez čas, so pa razni polki, predvsem 17. pešpolk, pridržali v vojaški službi, češ, da govori cesarjev odlok pač o vojaških beguncih, ne pa za one, ki so se izognili naboru. Ker to tolmačenje nasprotuje duhu in besedilu cesarjevega ukaza, je po posredovanju »Slovenskega kluba« načelnik vojnega odseka, poslanec Pogačnik, vložil na vojnega ministra Schönaicha spomenico, ki jo je podpisalo veliko poslancev raznih strank. Vojni minister je z ozirom na to spomenico ukazal, da je izšel v glasilu za armado odlok, ki tolmači cesarjev ukaz, da bodo postopali polki enotno, kakor se je že objavilo pojasnilo v glasilu deželne brambe. Na dopust odpošljejo takoj ono moštvo, ki je pri nekaterih polkih še prisiljeno, da nosi vojaško suknjo. Častitamo poslancu Pogačniku na pridobljenem uspehu! S tem bo silno ustrezno našim kmečkim fantom in njihovim starišem.

Socialni kurz v Djakovu. V Djakovu se vrši dné 29. in 30. t. m. socialni kurz s sledečim vsopredom: Dr. Rittig: Načela za rešitev socialnega vprašanja na Hrvaškem. — Dr. Milobar: Narodno gospodarstvo v Hrvaški v knjigi, v delu in v življenju. — Dr. Janda: Kreditne organizacije v Hrvaški. Poljedelska banka in kmečki stan. — Dr. Krek: Agrarno vprašanje. Delavsko vprašanje. — Dr. Vucetić: Obrtno vprašanje. — Dr. Lampe: Praktična izvršitev organizacij. Po vsakem predavanju bo svoboden razgovor.

Volitev župana v Prečni. Za župana v Prečni je bil zopet izvoljen gospod Franc Vinter, ki je z odborom vred zvest pristaš Slovenske Ljudske Stranke. Slava!

Petrolejska svetilka vzrok smrti. Na Dolenski cesti št. 14 v Ljubljani je padla v soboto, 7. t. m. zvečer vdovi, 35-letni Mariji Kramarjevi na štedilnik petrolejka, ki se je razbila in je začel razliti petrolej goreti. Kramarjeva, hoteča ogenj pogasiti, je s svojim krilom gasila. Pri tem se je pa vnela obleka, ki je zgorela na nji. Hudo opečeno so pripeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je drugo jutro umrla. Tudi njena hčerka, 14-letna Antonija, katera je pomagala gasiti, se je na rokah močno opekla in je bila istakotko prepeljana v deželno bolnišnico. Ogenj je konečno pogasil nadučitelj gosp. Anton Likozar.

Zlato poroko je obhajal te dni P. Balkovec s svojo ženo Baro. Pri tej redki slavnosti so bili tudi vsi štirje sinovi navzoči s svojimi družinami in lepo je bilo videti celi rod v cerkvi pri svetem opravilu. Obilo sreče tudi v bodoče!

V Sežani se je ustanovila Marijina družba, h kateri je pristopilo 35 deklet. Ta družba je menda prva na Krasu. Pri slovesnosti, katero je imel č. g. Ukmar iz Trsta, je bila cerkev polna vernikov, ki so prišli gledat to za tamošnje ljudstvo izredno slavnost. Daniti se je pričelo tudi na tržaškem Krasu.

Volitev župana v Cerknem na Goriškem se je izvršila 11. t. m. Županom je izvoljen prejšnji župan A. Kosmač; podžupani so pa: Andrej Kopal, Filip Perternelj, France Tavčar, vsi iz Cerknja; Ivan Obid, Bukovo; Ivan Mlakar, Dol. Novake; Andrej Peternelj, Labuše; Peter Podobnik, Čeples; Jože Mavri, Orehek; Ivan Bašelj, Jazne; Iv. Brejc, Otalež. Vsi so pristaši Slovenske Ljudske Stranke.

Pri občinskih volitvah v Trbovljah so bili izvoljeni vsi kompromisni kandidati. Tako je v odboru sedaj 8 Nemcev, 15 Slovencev, 1 socialni demokrat. Županska volitev se vrši v kratkem. Izmed 706 upravičencev se je udeležilo volitve 327. Najmanj glasov je dobil Roš, ki pa ne bo več voljen županom.

Štajerske duhovske novice. Č. g. Ivan Ogradi je prestavljen k Sv. Jakobu v Slovenske gorice; č. g. Jakob Rabuza k Sv. Barbari v Haložah.

Samoumor vojaka. Ustrelil se je pretečeni teden v celjski infanterijski vojašnici prostak Janez Arčan, doma iz Ljubecne pri Celju. Iz častniških krogov se zatruje, da so vzrok samoumora rodbinske razmere nesrečneže. — Od drugih strani pa širijo vesti o šikaniranju nekega narednika.

Smrt v tujini. V Hughes Ind Terr je umrl Slovenec Ciril Robida, doma iz Braslovč na Štajerskem. — V Clevelandu je umrl F. Trček, doma iz Črne vasi pri Ljubljani. — Iz Marise Ill v Ameriki poročajo: Tukaj je ponesrečil rojak Jakob Rojc, doma iz Cerknja na Gorenjskem. Uposljen je bil pri T. M. Meek Coal Co., kjer je prižigal nabasane mine. V tistem trenutku, ko je zažgal vrv, ni mogel hitro uteči; v glavo mu je priletel kos premoga, ki mu jo je popolnoma zdrobil.

Za ravnatelja slovenskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici je imenovan potovalni učitelj gosp. Anton Štrekelj. Častitamo!

Smrtna kosa. Umrl je č. g. Franc Ceket, bivši kurat v Štjaku. Pokoj njegovi duši! R. i. p.!

Slovenska podružnica avstrijske družbe sv. Rafaela v varstvo katoliških izseljencev išče slugo za preč. g. družbinega poverjenika Josipa Turobina v Havru na Francoskem. Prosilec mora znati popolnoma slovensko in mora razumeti nemško. Oni, ki žele, da dobe službo, naj naznanijo svoj naslov Mihaelu Moškercu v uredništvu »Slovenca«, Ljubljana.

V pokoj je stopil č. g. Janez Košmelj, župnik v Begunjah na Gorenjskem. Nasečil se je v Ljubljani.

V štrajk je stopilo v Trstu mnogo pristaniških delavcev, takozvanih fakinov. Veliko število se jih je zopet oprijelo dela.

Cena petroleja se je z dnem 10. t. m. zopet zvišala.

Prestavljena sta bila znani nadučitelj Grmek iz Sore in njegova soproga v Komeno. Dvomimo, da bodo vrli Komenčani veseli te premetitve. Sora pa se je oddahnila, ko je izvedela o tem.

Zdravnik dr. Serbec je bil radi znane afere z državnim poslancem dr. Benkovičem obsojen na 40 kron globe.

Iz Notranjskega se nam piše: Naš poslanec dr. Žitnik se je zavzel, da bi južna železnica napravila na progi Št. Peter-Reka dva nova vlaka proti Trstu, ki bi imela zvezo s popoldanskimi vlaki proti Trstu in proti Ljubljani. V ta namen je tudi poslal županstvu tiskana navodila, ki kažejo podrobnosti o teh vlakih, obenem jih prosi, naj županstva vrnejo njemu izpolnjena s pečatom županstva, ta navodila nazaj. Za Notranjce bi bila ta nova zveza velikega pomena, ker imajo slabo zvezo, le zvečer pozno in zjutraj zgodaj je zveza z Reko; obratno bi bila od reške strani ugodna popoldanska zveza z Ljubljano in Trstom. En tak izvod je tudi prišel pred oči poročevalcu »Notranjca«, ki je takoj spoznal to veliko važnost za Notranjce in hajd! »Notranjec« je doslovno po dr. Žitnikovem govoru razbobnal, pa ne da bi pristavil, kje je izvedel, ampak priobčil je to, kakor bi vse to iztuhljal sam in če bo dr. Žitnik kedaj to res dosegel, bi pa »Notranjec« seveda to zaslugi sebi pripisal, češ, saj je »on« to prvi izprožil, Žitnik je le vsled njegovega članka to storil.

Zidovje pri salezijanski cerkvi na Rakovniku je dograjeno letos do velikih oken. Stavbo hodi vedno občinstvo ogledovat.

Predlogi poslanca Gostinčarja v državnem zboru na Dunaju. Poslanec Gostinčar je vložil interpelacijo na notranjega ministra za

radi surovega postopanja in neopravičenega kaznovanja cestarjev, ter da se tem izplača dosejaj navadna zimska doklada na Krasu. Vložil je tudi peticijo, sprejeto na shodu v Preski zaradi starostnega zavarovanja delavcev in peticijo društva babic za ureditev njihovih razmer. — Poslanca Korošec in Žitnik sta v proračunskem odseku zahtevala, da pride Gostinčarjev predlog kakor najpreje mogoče v razpravo, kar je odsek vzel na znanje.

Deželni zbor kranjski bo v kratkem razpuščen, ker mu je potekla šestletna doba. Volitve se bodo vršile najbrže v februarju. Zato, pozor, somišljeniki! Boj bo hud!

Eskadron dragonskega polka št. 5. bo meseca maja prestavljen v Ljubljano. Ker v vojašnicah ni prostora, bodo vojaki nastanjeni pri privatnih strankah.

Štajerski poslanec Ježovnik odpovedal je čisto brez vsakega vzroka svoje pomočnike itd. pri okrajni bolniški blagajni Šoštanj ter jih naznanil pri soc. demokratski graški delav. bolniški blagajni. Tedaj ni čas daleč, ko bo Ježovnik postal očiten socialni demokrat. Soštajska okrajna bolniška blagajna, pri kateri je bil dosejaj, mu menda zato ne ugaja, ker so odborniki sami vrli narodnjaki in krščanski moške in ker ni zraven niti enega nemčurja v odboru.

Duhovniške spremembe na Koroškem. Za župnijo Kotmaravas prezentiran je g. Rup. Kotar v Štebnu pri Velikovcu; za Gozdanje g. J. Dragasnik, provizor tam; G. Ivanu Dolinarju, kaplanu v Dobrlivasi, izročilo se je oskrbnitvo Dobrovske župnije zavoljo bolehnosti g. prošta M. Randla.

Cena živine na Dunaju je dne 9. t. m. padla od 2—5 K pri 100 kg. Kljub temu mesarji niso znižali cene mesa. Tudi na Spodnjem Štajerskem je padla cena živine, a meso v mestih je vedno enako drago. Tu bi bilo delo mestnih očetov, da gledajo mesarjem na prste, ne pa da prepovedujejo slovenske napise.

Državni zbor je dovolil večjo svoto denarja za tiste prebivalce, kateri so trpeli vsled toče, povodnji in suše. Tudi naši vrli poslanci so takoj vložili prošnje za Kranjsko deželo. Treba je, da vlada preiskuje po okrajnih glavarstvih posamezne prizadete kraje in cení škodo. A glejte skrajno brezbrzižnost in malomarnost! Dočim so že vse vlade oddale svoje poizvedbe na Dunaj in so že prebivalci dobili podpore, je edina kranjska deželna vlada zaostala kljub temu, da so jo opozorili že poslanci, da jo je opozorila že dunajska vlada. To je naravnost nečuvno postopanje proti ljudstvu, ki pričakuje podpore. Temu mora biti enkrat konec. Kadar je treba pobirati davke, takoj najdejo ljudstvo, a da bi zanj kaj storili, to je nekaterim višjim gospodom deveta briga. Skrb naših poslancev, katerim ljudstvo lahko popolnoma zaupa, bo ta, da se javno in v obraz pove gospodi, da je ona radi ljudstva tu in ne ljudstvo radi nje. Tega vednega zavlačevanja, kadar se gre za koristi našega bednega ljudstva, smo že siti.

O strašnem prizoru v rudniku piše iz Eveleth (Minn.) v Ameriki Polhogradčan Hribernik: Naznanjam Vam žalostno vest o nesreči, ki je zadela našega rojaka Josipa Petriča v tukajšnjem rudniku št. 4. Dne 14. novembra smo šli ob 11. ponoči na delo. Ob polovici dela smo dali znamenje, da se hočemo peljati iz jame, da povzijemo nekoliko jedi. Pozvonili smo petkrat, kar je znamenje, da so delavci v železni vzpenjači, ki vodi iz rudnika. Strojnik pa pravi, da je slišal samo trikratno zvonjenje, kar je znamenje, da se ruda vleče iz jame. Ko smo prišli na površje, nas je strojnik v mislih, da je ruda, vlekla navzgor in pustil, da se je vzpenjača prevrnila, da se strese ruda ven. Med nami je nastala grozna panika,

ker vedeli smo, da se gre za življenje. Bilo nas je osem mož. Krčevito so se nekateri prijeli za vrh vzpenjace, a jaz in moj tovariš se nisva imela kam prijeti. Po čudežu sem si resil življenje s tem, da sem skočil na bujni oger, moj tovariš je pa nezavesten priletel na zemljo. V bolnici se je zavedel, a kmalu nato za večno zaspal. Pokojnik je bil doma iz tare Senica, vas Čresnjevec. Mož je bil jako pridni in delaven. Tu zapusca žalujočo vdovo in dva neograsla otroka, v starem kraju pa očeta, mater, dve sestri in brata. Star je bil 32 let.

Ogromno izseljevanje iz Amerike. Izseljevanje iz Amerike vedno bolj narasča. Evropski delavci se vračajo v desetstoletno v staro domovino; vsi parniki so prenapolnjeni in na stotine jih mora v Newyorku čakati na drugo priliko potovanja. Vsak teden iz zapadnih krajev odpotuje nad 25.000 evropskih delavcev, o katerih se računa, da vsak teden odnese pet milijonov dolarjev. Vsako uro prihajajo v Newyork posebni vlaki, polni inozemcev, prenočišča so polna. Velike parobrodne družbe so povišale cene za vožnjo iz Amerike v Evropo za 10 dolarjev in več, a to prav nič ne upliva na izseljevanje. Vsi ti ljudje so se napotili v domovino, ker so na zapadu zaprli mnogo tovarn radi finančne krize in ker je United States Steel Corporation sklenila odločiti vse italijanske in slovenske delavce, katere bode nadomestila z angleškimi delavci. Mnogo delavcev prihaja tudi iz premogovih okrajev, kjer se bode delo tudi znižalo, ker se sedaj ne potrebuje toliko premoga, kakor v časih, ko se vseh tovarnah noč in dan dela. Največ vračajočih se inozemcev je videti v Hobokenu, kamor prihajajo vlaki iz zapada vsako uro. Vsa prenočišča so prenapolnjena in na stotine ljudi prenočuje v parkih. Do 28. novembra je zapustilo Ameriko 447.000 oseb. Izseljevalni uradi sodijo, da zapusti Ameriko še 500.000 oseb.

V Preski je bil 8. t. m. dobro obiskan ljudski shod, na katerem se je sklenilo poslati na državno zbornico prošnjo, da naj čimpreje reši starostno ljudsko zavarovanje. Predsednik shoda je bil tovariš Jeriha iz Vevč. Na shodu je poročal stolni vikar dr. Lampe o starostnem zavarovanju in o državnem zboru. Jeriha je priporočal članom strokovnega društva edinstvo. Resolucija o starostnem zavarovanju se je odposlala na državni zbor in jo je naš državni poslanec Gostinčar že izročil na merodajno mesto.

Javna zahvala. Podpisana izrekava najsrčnejšo zahvalo »Vzajemni zavarovalnici«, ker nama je škodo dne 27. novembra t. l. povzročeno po požaru dvoje poslopij, kateri sva imela zavarovani pri »Vzajemni zavarovalnici«, kar najhitreje in točno poravnala, ker nama je izplačala vso zavarovalnico brez odbitka. Zato tem potom priporočava rojakom Slovincem in sploh vsem domačo »Vzajemno zavarovalnico«. Svoji k svojim! — Sv. Vid-Lešnjake, 10. decembra 1907. — Frančiška Zalar, Jakob Kocjančič.

Iz Sv. Ivana pri Trstu. Dne 15. t. m., to je v nedeljo, je slavilo »Obrtno in konsumno društvo« pri cerkvi slavnost otvoritve novih društvenih prostorov. Zjutraj je biloblagoslovljenje, popoldne pa koncert, pri katerem so sodelovali: popolni orkester pešp. št. 97, sveitovanska godba in »Cerkveni pevski zbor«. Pri koncertu je bil banket. Udeležili so se te slavnosti tudi nekateri poslanci S. L. S. — Slavnost je bila dobro obiskana. — Slov. kršćansko-socialno izobraževalno društvo pri Sv. Ivanu pri Trstu dobro napreduje. Sedaj je dobilo krasne prostore za predavanja in čitalnico v hiši obrtnega in konsumnega društva pri cerkvi. Ustanovilo je tudi svojo čitalnico,

v katero bivši društveni člani jako pridno zahajajo. Javno ljudsko knjižnico otvora s 1. januarjem 1908.

Dobrovske novice. Zopet izredna povodenj. Zadnje veliko povodenj smo imeli tukaj v noči od 17. na 18. oktobra t. l. Ta povodenj je bila napravila posameznikom: Josipu Zorc, Francetu Velkavrh in Janezu Dobnikar že takrat preobčutnih škod na obdelanih njivah in drugem posestvu. Zorc je bil z velikim trudom in stroški ravno spravil Gradašico zopet v svojo strugo in je nameraval ogromno množino proda, s katerim mu je bila ta povodenj popolnoma devastirala eno najboljših njiv, raz te odstranjevati, pa pride zopet še hujša nesreča. Dne 5. t. m. je pričelo iznova močno deževati. V noči potem — pred sv. Nikolajem — je pa Gradašica zopet izredno pridrvila doli od Polhovega Gradca in mu je ravno dodelani novi nasip zopet prodrla in skoraj popolno odnesla ter se s tem večjo silo razlila preko zgoraj omenjenih zemljišč. Ta sila je prav znatno poškodovala tudi okrajno cesto onostran mosta med Švico in Dobrovo. Nujna pomoč je brezpogojno potrebna, ker je ob prvi in tudi ob tej povodnji prizadetih in poškodovanih še več drugih posestnikov iz vasi Švica, Dobrovo in Stranske vasi. Naše županstvo je stvar ob prvi povodnji takoj naznanilo okrajnemu glavarstvu v Ljubljani in storilo s tem svojo dolžnost. Da je okrajno glavarstvo za kmeta tudi zelo vneto, je najboljši dokaz to, da se je škoda povodnji še le — dne 9. t. m. iz dne 18. oktobra t. l. komisijonelno cenila. — Resnična ljubezen do kmeta, do stebra države! —

Naša mlekarška zadruga. Dne 5. t. m. je gosp. Viktor Kramarič revidiral našo mlekarško zadrugo; preiskal je jetra in obisti ter jo spoznal za popolnoma zdravo. Prometa smo imeli od novega leta sem do dneva revizije vsega skupaj 77.985 K 20 vin., to je: dohodkov je bilo 41.053 K 64 vin., stroškov pa 36.933 K 56 vin. Nekaj se pa nam vendarle čudno zdi. Podpore nismo dobili še nobene, če tudi smo bili vložili že koncem decembra leta 1905. dve prošnji, eno na c. kr. kmetijsko ministrstvo, drugo pa na deželni odbor kranjski, zadnje pa letos meseca julija na c. kr. ministrstvo. Rešitve pa do danes nismo dobili še nobene, dasiravno se nam je že pred desetimi meseci od raznih strani zagotavljalo, da je stvar glede ugodne rešitve že v najboljšem teku. Vse kaže, da se odemo morali o tem n najvišjem merodajnem mestu informirati. Toliko za danes; v prihodnjic pa morda še kaj o naših zmotanih šolskih zadevah.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n V Št. Vidu pri Vipavi smo dobili v župno cerkev novi krasni lestenc. Izvršil ga je J. Kregar, pasar v Ljubljani. Delo je zares umetno, kakoršnega nima še nobena župna cerkev na Kranjskem. Podelil ga je č. gospod župnik Ivan Demšar. Toplo zahvalo izrekamo č. g. župniku za lepi dar. — Pri nas se sedaj snuje mlekarška zadruga. Želeti je, da bi se je zadržniki v velikem številu poprijeli ter da bi živinorejo zboljšali. Živinoreja je sedaj bolj postranska panoga kmetijstva. Želeti je, da jo povzdignemo na višjo stopinjo.

n Vipavska izobraževalna društva letošnje leto kar tekmujejo med seboj, katero bo uprizorilo večjo in težjo igro. Spomladi je budanjsko društvo spravilo na oder igro »Dan sprave« s protialkoholno tendenco, kar je na Vipavskem seveda le v Budanjah mogoče,

kjer so imeli (in menda še sedaj?) večje število abstinentov. Koncem poletja se je na oder vipavskega izobraževalnega društva dvakrat dobro uprizorilo »Rokovnjače« in kmalu nato so na Colu izborni igrali »Divjega lovca«. Vse prireditve so zelo dobro uspele. Kaj ne, lep kos izobraževalnega dela! Društva, le tekmuje med seboj na izobraževalnem polju — za večje uspehe in priznanja prvenstva!

n Zaloigra »Garcia Moreno« na budanjskem oderu. Budanje so nas na 8. t. m. povabili na veselico z bogatim in izbranim sporedom. Povemo odkrito, da smo dvomili na popolnem uspehu, a moramo priznati, da se je izvršilo vse prav sijajno. Petje močnega moškega zbora je bilo izborno, kot je vselej pod tako spretnim in požrtvovalnim vodstvom, kakoršnega žal nimamo nikjer drugod v naši dolini. Gospodje učitelji, to je pot do ljubezni in spoštovanja! Lep je bil prizor »Blazena med ženami«. A ta dan je zavzela vse naše misli in tudi naša srca zaloigra »Garcia Moreno«. Igrali so sami fantje in nastopali sigurno ter so dobro pogodili svoje vloge. Nad vse pa je bil prav mojstrski nastop igralca vloge Morena. Prav izborno sta igrala vloge Raja in Andrade. Najlepsi pa je bil prizor: Mučenik Moreno, obdan od angeljev, kaže proščama Indijancu Numu in sinčku Gabrielu pot življenja k Presv. Srcu Jezusovemu. Občinstvo je glasno priznavalo svojo zadovoljnost. Igra je napravila vtis v srcih vseh. Ne pisal bi toliko, a želim s tem opozoriti naša društva na to zaloigro, ki je vredna vsakega truda in žrtev. A naloga vipavske zveze bi bila, da omogoči uprizoritev te zaloigre na odrih vseh naših društev. Zveza, ali spiš? Zbudi se vendar enkrat na delo!

n Vipavska zveza svojim društvom! Izredni občini zbor zveze se vrši drugo nedeljo, dne 29. decembra, ob 3. uri popoldne v prostorih izobraževalnega društva v Vipavi. Poleg drugega je kot glavna točka na dnevnem redu: Volitev odbora in določitev članarine. Obenem se razdele med člane in društvene zastopnike nova pravila. Vsa včlanjena društva se vabijo, da se udeležijo zborovanja po vseh svojih zastopnikih, katerih pošlje vsako društvo po toliko, kolikorokrat po deset članov ima. Osebe, ki so bile dosedaj pravi člani zveze, postanejo po novih pravilih le podporni člani in imajo volilno pravico. Občnega zbora se sme udeležiti vsak član kakega zvezinega društva. Fantje, ki ste izvoljeni zastopnikom svojih društev, udeležite se polnoštevno tega zborovanja in pokažite, da je vsa ta organizacija predvsem mladinska, vaša in za vas, ter da hočete imeti odločilno besedo v njej. Torej na svidenje!

n Kmečka zveza za vipavski okraj vabi svoje gg. odbornike in vse gg. zaupnike na skupno posvetovanje zaradi nabave kmetijskega orodja. Zborovanje boče v Tabru, v prostorih gospoda Prhavca v nedeljo, dne 22. t. m. — Za Kmetško zvezo v Vipavi, dne 13. decembra 1907. — Ivan Lamanič, načelnik.

Iz reške doline.

n Našim »neodvisnim« se silno cede sline po občinskem stolcu občine Trnovo, raz katera je pred tremi leti zletel »oberkmet« Faguc. Pa ne bo nič, le dobro si zapomnite razni Faguci, Severji, Jadreti, Marini in drugi. Volivci vam bodo že pristrigili krepplje, če jih bodete stezali po županski oblasti. Za gotovo mislijo dobiti cel prvi razred (sedaj polovica), obdržati drugi razred in pa vsaj štiri podobčine (sedaj tri). Pa vidimo na dan volitev. Naj bo ob tem pripomnjeno, da so sedaj v »Narodu« se prekrstili za »narodno« stranko. Bolj primerno bi bilo »planko«.

n Nagobčnike nositi je zapovedano vsem psom v naši dolini. Znani »neodvisni« kmet

Pepe Brinškov, ki pa v svoji štacuni tudi klerikalcem rad prodaja, pa ima celo armado bojevitih zastopnikov pasjega plemena, ki hodijo prosto pred hišo in po cesti brez »šobe« in pozivajo na boj vse mimoidoče, bodosi krščene ali nekrščene. Dobro bi bilo, da bi oblast posegla vmes.

n **Zupana jabolniškega** redno napada »Nanranjec«. Sicer je dobil vedno resnico pisoiči »Notranjec« par uradnih popravkov vsled tega. Mi pa damo gospodu županu samo ta svet, da sedaj lahko vidi, kake prijatelji so mu ti »neodvisniki«, ki so ga pri zadnjih državnoborskih volitvah baje celo v svoj tabor zvalili. Sedaj lahko sam uvidi, kje ga sramote, kje cenijo!

n **Katoliško izobraževalno društvo** bo kmalu »fuč«, tako je razbobnal Polde, ker se je on izbrislal ven, ki je bil ta najbolj »fest« fant med vsemi. Polde se je mučil in agitiral za odpad od društva, pa nič ne pomaga, čeprav ima enega člana zgage »lepega« Poldeta manj.

n **Lepi Polde** je silno avanziral, postal je »vladni svetnik« vse »neodvisne« politične vlade in pa »tajni« svetovalec Košomatovega Toneta in Fadguca. Pred kratkim so imeli v pisarni tovarne makaronov silno »zaupno« sejo. Polde je menda poročal o bodočih »zmagah neodvisnih«. Ko pa je odhajal, je naročal, naj nikomur ne povedo, da je bil »on« tam. Tako delajo seveda »poštenjaki«. No, pa od vohunov tudi kaj drugega ne pričakujemo.

n **Kmalu utonil bi bil** pred tednom v vsled deževja narasli Reki J. Šrabolje iz Ilirske Bistrice. Prišel je z vlakom ob polnoči in vsled teme krenil mesto v Bistrico v Dobropolje. Rešil ga je gospod J. Novak iz vode, ko je stal v neki ograji in ga je naraščajoča voda malone že zalila. Čas bi že bil, da bi se postavilo par svetilk na cesti v Bistrico in na razpotju Trnovo-Dobropolje, ki bi vsaj v slabem vremenu gorele. Sicer je bilo okrajno glavarstvo ukrenilo to, a je preprečil to dobro namero okrajni čestni načelnik Urbančič, po domače Mesar v Trnovem. S tem možem pa bomo glede raznih napak njegovega načelnškega paševanja še govorili.

n **Konja za »razstavo«** ima bistriška pošta. Konj je last poštarice, sorodnice Fadgučeve. Je pa tako »fin«, da ga mora postiljon, ki je pri tem konju velik revež, za vsak korak z bičem prisiliti. Konj je star in nadušljiv in je samo še za konjederca. Poštarici se pa smili denar za drugega, za razne nepotrebnosti ga pa ima dovolj.

n **Junaki!** Predzadnji »Domoljub« je romal v Ilirski Bistrici od hiše do hiše, ker je nekaterim bistriškim podkadil pod nos. V Bistrico prihaja — razmeram primerno — sicer že precej »Domoljubov«, vendar pa še premalo, zato somišljeniki na noge; vsak naj ne neha, dokler ne pridobi še enega naročnika, potem se bodo tudi v Bistrici razmere spremenile. V nedeljo zvečer je tudi priromal »Domoljub« v gostilno znanega liberalnega kričača »Fricetovega Lojzeta«. Sedaj pa čujte — in občudujte! Fricetov Lojze in pa še nekaj drugih, njega vrednih, so »Domoljuba«, ko so prebrali — raztrgali. Ni-li to junaški čin, vreden da se je zgodil v gostilni »Fricetovega Lojzeta«, preje pri »Špelariju« v Ilirski Bistrici. Živelii junaci!

n **Neko dopisunče se huduje** v predzadnjem »Notranjcu« na naše gospode duhovnike, ker prepovedujejo ljudem na naročanje »Nanranjca«. Revše vprašuje: »Ali vam vzbuja slabo vest!?« No, pa ker bi rad vedel, zakaj govore naši gospodje duhovniki ljudem, naj vračajo vsiljivo kramo »Notranjca« postojnskim padarjem nazaj, mu povemo, da zato, ker se jim ljudje smilijo, da bi trtili dragoceni

čas s čitanjem te cunje, ki se more postaviti edino le z — uradnimi popravki, kar pa padarji lahko sami vedo, da kaj takega ljudstvu ne more koristiti. Vi, postojnski padarji, bi najboljšo storili, če hočete, da se bo kdo zanimal za »Notranjca«, da ga prekrstite v — »Uradni Popravkar«!! Bo vsaj ime lista vzbudilo kak pozornost. Drugače pa pojďte kmalu rakom žvižgat — ribam gost! vi politični bankeroterji, z vašim Notri-ničem! Ali že tako pajek prede po praznih blagajnah »Notranjčevega« založništva?! Ali neče Dekleva nič več dati? Bo že, kadar bo poslanec! No, pa do konca bodočih deželnozbornih volitev bode te že izšli s sedanjim kapitalom, potem pa lista itak ne bode te rabili, ker ne bo potem precej časa nič volitev! Saj za drugo, kakor za zgago, pa list itak ni bil ustanovljen!

n **Slaven pesnik** se je pojavil v naši dolini. Pa ni treba seveda takoj misliti, da leta na Pegazu, on si je raje izvolil, ker je napreden, osla; Pegaz je že zastaran. Sicer je pa še Levstik podal v svoji satiri še več drugih simbolov mesto Pegaza; Levstik pa še celo naprednjak ni bil; vsaj v smislu »neodvisnih kmetov« ne! V predzadnjem »Notranjcu« je ta »poet« nakoval, seveda z muko in v potu svojega obraza — nekaj verzov, kjer napada g. nadučitelja Ravnikarja. Ta politični »Pepe« misli, da se bo gospod nadučitelj od jeze in sramote kar skrli, vsaj do tedaj, ko potečejo v Trnovem občinske volitve in pa bodoče deželnozborne volitve. Revše se pa moti! Povemo pa samo še to, da se je gospod Ravnikar kar od srca smel, da se ga že celo opeva, kakor kakega zaslužnega duševnega velikana. Le to mu kviri veselje, da jezdi tisti »pesnik« osla mesto Pegaza!

n **Merodajne kroge opozarjamo**, naj bi enkrat spravili cesto iz Sturij v Tominj v pravi tir. Ob najmanjšem deževju je na tej cesti blato skoraj do kolen. Tudi je vsa razdrpana, da je prav nevarno zlasti po noči voziti po njej.

n **V Bistrici in okolici** se govori, da je šel g. J. Samsa, lastnik parne žage, baje k okrajnemu glavarstvu v Postojno s prošnjo, da bi prepovedalo ljudem izseljevati se v Ameriko, ker so potem doma delavci predragi in jih ni. Okrajno glavarstvo pa da ga je zavrnilo, češ, pa tudi vi plačajte delavstvo dobro, pa jih bode imeli! Gospod Samsa! Odgovorite, kaj je resnice na tem!

n **Iz reške doline**. Pretečeno nedeljo je bil shod »Kmečke zveze« v Smihelu. Ker so bili drugi govorniki zadržani, govoril je le domači kurat o lokalnih zadevah. Razmotrival je vprašanje, kako rešiti in ohraniti kraškega kmeta. Posojilnica, konsumno društvo, mlekarna ne zadostuje. Amerika, službovanje mladine v Trstu, Reki, delo na Hrvaškem ne zadostuje, oziroma je celo mnogokrat pogubno. Za manjše, zadolžene kmete bi edino obrtno in industrijsko delo, zlasti zimsko in v domačem kraju bilo rešilno. Pozdravlja se misel, naj bi država skrbela za kako domačo obrt, in rodoljubi, zlasti »Zadružna zveza« v Ljubljani skrbela moralno vsaj za napravo že zasnovane cementarne. Drugi, večji kmetje, pa bi morali varčevati (pijača!) bolje gojiti sadjerejo, svinjake, hleve, gojišča. Razvnel se je živahen razgovor. Posebno se je dopadel vsem navzočim predlog gospodarja Fr. Špilar-ja s Kala, da naj bi vlada, po načinu kakor vinogradnikom, tako tudi ubogim kmetom dala breobrestno posojilo za pet let v svrhu nabave zadostnih umetnih gnojil. Vračalo bi se v petih enakih letnih obrokih. Sklicatelj obljubi vse sporočiti merodajnim faktorjem. Sklene se, vsako prvo nedeljo napraviti shod »K. z.« in k nemu teh se bo povabil tudi gospod deželni poslanec Fr. Drobnič z Blok.

Postojnske novice.

n **Živimo v dobi beračenja**. Če se kdo temu naslovu čudi, naj poslušaj te-le zgodbe, ki so se resnično dogodile v naprednem trgu Postojni v letu 1907, ko je zvezda naprednosti še zelo blestela.

n **Novi pek** se je nastanil v Postojni, pekel je lep, dober kruh, bil je s strankami uljuden, kamor si pogledal, povsod je bila največja snažnost. Ljudje so torej radi pri njem kupovali in kar trlo se je ljudi v njegovi prodajalni. Da je bilo to v veliko škodo prejšnjima pekoma Antonu in Ludoviku Ditrichu, je razumljivo. Pomagala sta si na vse načine. Popustila sta v ceni, zabavljala čez novega peka, toda ljudje so kupovali še vedno pri njem. Hotela sta si še bolj pomagati. Sestavila sta lepo, ponižno pismo. V tem pismu kar najponižneje prosita »podpore« občinstva. Ali ni to beračenje? Kdor pa pozna ta dva mogočna gospoda, ta ve, da ju je le velika sila mogla privedi do take ponižnosti.

n **Premoga** za električno razsvetlavo zopet ni bilo mogoče dobiti. Naročili so ga pri nekem trgovcu v Trstu. Toda on je odpisal, da ga ne more poslati, dokler niso prejšnji računi plačani. Ker premoga ni bilo in ga sola ni mogla več posoditi, treba je bilo vzeti posojilo. Toda »Notranjska posojilnica« ni hotela dati na trško oskrbnitvo 5000 kron posojila, ampak posamezne osebe so se morale podpisati kot poroki. Ali ni to beračija?

n **Salonski orkester** je napravil veselico v prid liberalne ljudske knjižnice. Nas veseli, da je salonski orkester pokazal, da stoji na liberalnem stališču in da ni nad strankami, kakor je vedno trdil. Pri vsem trudu in pri vsem bobnanju »Notranjca« prišlo je vstopnine okrog 90 K. Da, »Notranjec« je pripoznal, da ni zanimanja, kakršno bi moralo biti. Torej beračija v zanimanju.

n **Organist** bo sedaj revež. Trško oskrbnitvo ga je dosedaj plačevalo. Sedaj je pa isto oskrbnitvo poslalo napoved okoličanskim podžupanom, naj ga pomagajo plačevati, drugače bo Postojna brez organista in v cerkvi bo tiho. Podpisan je tisti ponižni pek Anton Ditrich. Beračija!

n **Občinska seja** pravi »Notranjec«, da je trajala celi dan. Tam je bilo toliko tožarenja, kako slabo stoje postojnske finance, da so te tožbe izpolnile celi dan. Zato pa z veliko težavo pusti zapisati veliki ekonom Arko, da je bilo treba doklade povišati, in »Notranjec« še veliko težje to sprejme, ker je gospodarski list. Lepo gospodarstvo! Velika beračija!

n **Cena mesa** je ostala pri starem. Ker mesarjev ni bilo k pomenku, so vsi sklicatelji zlezli pod klop, mesarja se pa norčujeta. Najbrže nič ne bo iz tega, da bi namreč od drugod meso dobivali. Ali ni to revščina na duhu?

n **Na Dunaju** je bil župan Pikel. Šel je tja v občinskih zadevah, prišel je nazaj zelo nezadovoljen, pripravil občno mnenje do tega, da se je govorilo o nezaupnici Hribarju. Kaj je na tem, pa še nihče gotovo ne ve. Ali ni to beračija v značajnosti?

n **Iz Postojne**. Tifus je popolnoma poneval, v bolnici sta samo dva bolnika, toda nista domačina, eden je iz sosednje hrenoviške župnija, drugi pa iz Unca. Tudi ta dva sta izven nevarnosti. — V staro postojnsko bolnišnico »hiralnico« je ta teden dospel Anton Doles, ki je služil pri g. Bugarju. Bolan je na jetrih in je po izjavi zdravnikov neozdravljiv.

Idrijske novice.

n **Rdeča prosvitljenost in klerikalna tema**. Socialisti vedno vpijejo, da so le oni zavedni delavci, pristaši S. L. S. pa da so nazadnjaki. Sami socialisti tega ne verjamejo, ali Tonč

Jim poje to pesem naprej, da se jim dopade, da jo ponavljajo. »Katolici« so nazadnjaki, kaj ne? — Kje se pa kaže to nazadnjastvo? Pogrešno samo ota konsuma: naprednih rdečkarjev in nazadnjaških »katoličanov«. Socialistuski konsum je doslej čisto pod komando Kristanovo, ce bi kdo hotel kaj nãsprotovati, je precej izdajavec. Kršcausko gospodarsko drustvo pa vodijo izključno delavci. Kaj je torej nazadnjasko: Sam sebe gospodariti ali pod kurateio b.ti. Kristan pa vseeno vpje: Vi katolici ste pod duhovsko komando.

n **Veliko kimovcev ima Kristan**, zato ni navajen, da bi ga njegova četa kritikovala. Le ena beseda v tem oziru ga je tako zbudila, da je odložil čast načelnika v konsumu. Sicer je pa to storil le navidez, takih kričacev je dosti po svetu, torej ga ne kličejo nikamor, rdeči revčki se pa tudi ne znajo nikamor obrniti brez svojega maika. Zato bo Kristan bržkone tukaj ostal, samo plače ima premalo. Ze zdaj zasluži vsaj dvakrat toliko kot delavci, pa mu ni dosti, temu požrtvovalnemu delavskemu prijatelju.

n **Iz Žirov**. Nedavno se je bralo v »Narodu«, — bila je seveda časnikarska raca — da je po trudu Ivana Hribarja železnica Vrhnika-Iđrija zagotovljena. Posmehnilo smo se takrat in si mislili: glej ga, Janeza Hribarja, takrat, ko je imel v Žireh pri Katri svoj shod, je pa svečano zatrijeval, da bo tekla železnica skozi Račevo. Malo je manjkalo, da ni obetal zasaditi po vsi Račevi kolov, na katerih bodo visele same lepo prekajene kranjske klobase, katere bodo snemali seveda samo tisti, ki bodo ob volitvah liberalno volili. No, tisti, ki ste volili Hribarjevega kandidata: ali se je Hribar kaj spomnil na Žirovsko železnico?! Tako vam povemo, ako bo Hribar delal železnice, ne bo ne železnic, ne — klobas!

Od Pivke.

n **Naprednjaki so v St. Petru na Krasu osnovali hranilnico** — to velevažno novico so prinesli liberalni časopisi pred kratkim. Kako nazadnjaški so ti »naprednjaki«? Kar so pravi prijatelji ljudstva osnovali pri nas že pred trinajstimi leti, na to pridejo naprednjaki šele sedaj! Kaj pa je privedlo može-naprednjake k ustanovitvi nove posojilnice? Znabiti bomo zadeli, če se je stvar godila tako-le: Videli so lepe uspehe prve posojilnice, kateri so tako strastno nasprotovali od početka, da ima vedno večji promet, premoženje se množi, ima tudi lastno hišo in vzbudila se je v njih želja po dobičku in sklenili so naprednjaki po preteku celih trinajst let soglasno — »pojmo se še mi — posojilnico!«

n **Posojilnica — se bodo torej igrali naši napredni nazadnjaki**. Tej igri so dali ime — »Kmetiska hranilnica in posojilnica«. Koliko koristi bo imel kmet od te posojilnice, je še vprašanje. Še večje vprašanje je, kakšen dobiček bo imela posojilnica, oziroma tisti, ki so jo ustanovili, od kmeta. Nikar se ne norčujte iz imena kmetovega, zna se bridko maščevati. Naš kmet je probujen in dobro pozna svoje prijatelje. Malo prepozno so se spomnili nekateri na kmeta, zato jih pa on noče sedaj poznati. — V odboru nove posojilnice so menda samo štirje krčmarji in pa neki »neodvisni« kmet, kateri si v največjo čast šteje, da je kmet in posestnik. Igra se prične ob novem letu — motiji je prepovedano — gleda se brezplačno. Čisti dobiček je baie namenien — za srečen izid pri deželnozbornih volitvah, za napravo ulične razsvetljave po St. Petru, za poplačilo dolgov pri ognjegasnem drustvu in znabiti slednjič še za sezidanje tovarne, kjer se bodo vlivali liberalno-napredni nazadnjaki in neodvisniki.

Iz Starega trga pri Ložu.

n **Javni društveni shod** se je vršil v prostorih izobraževalnega društva dne 1. decembra. Predaval je ta dan župni upravitelj svetotrojiški, č. g. Ludovik Bajec o framasonstvu, njega namenu ter njega pojavih med Slovenci. Takih predavanj je treba na deželi, da si ljudje znajo razlagati satansko delovanje liberalcev in socialdemokratov. Da so ljudem taki govori všeč, pokazali so z obilno udeležbo in napeto pazljivostjo med predavanjem. Gosp. predavatelj je obljubil, da se še vidimo v drustvu. Hvala mu iskrena!

n **»Tamburaški klub«** prav dobro napreduje. Obstoji ravno leto dni in priznati se mora, da je dosegel lepe uspehe. V zadnjem času si je nabavil novih instrumentov in pridobil novih moči, tako da šteje zdaj 14 članov. Upamo, da bomo imeli kmalu priliko poslušati vrle tamburaše ob kaki javni prireditvi.

n **Osebna vest**. Dosedajni davčni adjunkt g. Rudolf Binter je odšel na novo službo v Ljubljano. V Lož pa je prišel na njegovo mesto iz Kočevja davčni asistent g. Predalič.

pozná kmetiskih potreb. Bistričanom pa damo glede mleka, ta-le dober svet: »Delajte pri vaših gostilničarjih, naj znižajo ceno pri vinu za 2 kr. pri litru, mleko pa naj le ostane po 10 kr., pa bodete še na dobičku, kajti vina se v Bistrici več popije, kakor mleka, in cena vina je ponekod nad 40 kr. liter. Gostilničarji bodo pa laglje pozabili 2 kr. na litru vina, kakor kmetje pri litru mleka, saj se vsi tako redijo, da jih je kar lepo gledati. Kmalu pojdejo lahko konkurirat s »Trudingerji«. Agent Assicuracioni generali le delajte, da se to uresniči, saj ste več gostilničarjem prijatelji! Kot navdušeni »Slovani«, bi lahko tudi delali na to, da ne bi naši ljudje dajali zaslužka tujim, laškim zavarovalnicam, kot je »Assicurazioni Generali«! — Malo več življenja bi priporočali izobraževalnemu drustvu v Trnovem. Sedaj v zimskem času bi lahko pričeli s predstavami. Pa tudi predavanja bi bilo dobro, da bi se včasih oskrbela; ljudje se za predavanja še najbolj zanimajo.

n **Lednica pri Žireh**. Kaj lepo se dviga proti nebu na nizkem hribcu podružna cerkev, posvečena sv. Ani. Iz visokega stolpa mo-

Kako bomo odslej potovali (Zrakoplovni načrt tehnika Fr. Pališa).

Iz raznih krajev Notranjske.

n **»Neodvisni« med seboj**. Bistričani so jako napredni; vsako novo napravo hočejo tudi v Bistrici uvesti. Pričeli so tako tudi s poskušnjo »Stojcina«, zdravila, s katerim je v Ljubljani dr. Stojc tako korenito ozdravil »velikega pismarja« Malovrha. Pred kratkim je nekdo zdravil s tem zdravilom »neodvisnega kmeta« Kristlana. Sicer mu je Kristl za to uslugo preskrbel za nekaj dni brezplačno stanovanje z ričetom. Dvomimo pa, da bo Kristl tako ozdravljen, kakor Malovrh. — Silno se v Bistrici huđujejo na »Domoljuba«, ker je v predzadnji številki prinesel notico o shodih proti podraženju mesa in mleka v Bistrici. Pravijo, da »Domoljub« zagovarja in brani mesarje. »Domoljub« nikakor ne zagovarja mesarjev, pač pa je proti njihovi želji, da bi se odprla meja uvozu tuje živine, ker bi bili naši kmetje s tem hudo oškodovani. Kako pa rešeni »neodvisni« delajo proti temu, ker so kmetje skočili z mlekom od 8 na 10 krajcarjev. Seveda, kdor je kmet samo ob času volitev, ta pač ne

gočno donijo trije lepo ubrani zvonovi. Veliki zvon tehta 1530 kg, mali in veliki zvon sta bila vilita v Ljubljani l. 1899. Ravno takrat so vrli ledinski sosesčani kupili novo stolpno uro, katere še prej ni bilo pri tej cerkvi. Ura gre dobro in delo samo hvali mojstra g. Oblaka v Suhem dolu pri Lučnah. Letos so dobre, krščanske hiše precej storile za olepšavo hiše ložje. Dale so prenoviti svetilko za večno luč, šest svečnikov, kupile so štiri druge krasne svetilke in šest svečnikov. Vse delo je izvršil prav krasno in ne predrago g. Ivan Kregar v Ljubljani. Treba bi bilo le še cerkev popraviti zunaj in znotraj.

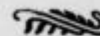
Iz **Cerkniškega okraja**. Veliko nevoljo je vzbudila notica »Slov. Naroda« v zadevi g. Belle v Unca v celi okolici. Vse se zgraža nad listom, ki je hotel uničiti eksistenco možu, pošteniaku in kar je še enajlepše, lastnemu prištažu. In kaj pa je vendar z gospodom Belletom? Odgovor je lahak! Nič, prav nič! Gospod Belle je mož na svojem mestu s čisto aktivo 100.000 kron. To je resnica in nič drugo! To je pokazala cenitev cenilnih mož,

ter na podlagi te cenitve bilanca. In kako je prišel g. Belle v zadrego? Bilo je pred 5. leti. Sedel je nekje v družbi svojih navidez prijateljev, ki so mu na vse pretege svetovali, naj vsled splošnega pomanjkanja opeke nadomesti svojo navadno opekarno s parno. Misel ni bila napačna in g. Belletu zelo všeč. Ker je pa vedel, da za tako velikansko podjetje rabi mnogo denarja, je pripomnil: Gospodje, misel je izborna, samo kje pa naj dobim toliko denarja? In oglasili so se prijatelji: denarja ne manjka, kar začnite brez skrbi. S tem je gospod Belle na vsak način dobil vtis, da mu je že zasiguran neomejen kredit. Začel je zidati. Stavba je rasla in danes je z zidanjem pri kraju. Manjka še nekaj strojev in stvar je končana v velikansko korist gospodarja in cele okolice. Toda bilo je drugače! Gospodje so pozabili na svoje obljube in ustavili mu kredit, ko je imel in ima še tako aktivo. Mislili so si: V zanjo smo Te dobili, zadržnjen si in dalje ne moreš. Vsaka daljna prošnja bila je zastoj. Povprašal je povsod. Toda komplot proti njemu bil je tak, da ni nikjer mogel več dobiti. »Prijatelji« iz Cerknice, Unca, Rakeka, Logatca in celo Ljubljane so se zarotili, da ga

obrača, Bog pa obrne. Dobili so se pa ljudje, ki so pa razumeli vse te umetne nakane preprečiti. Kriza je rešena. Pristaši S. L. S. prišli so stvar v roke, natančno pregledali in v odboru Hranilnice in posojilnice v Cerknici enoglasno sklenili, da se g. Belleta reši s tem, da ista prevzame vse nujne terjatve, ter mu dovoli še kredit, s kojim naj si nabavi potrebni stroj, ki še manjka v tovarni. Ko bo pa ista končana, smemo z mirno vestjo danes reči, da bolj zdravega podjetja kot bo to, si ni mogoče misliti in g. Belletu danes čestitamo, da se mu je posrečilo rešiti se iz precejšnje zagate. Te vrstice so namešene v obrambo na nesramno notico na osebo g. Belleta, ki je bil v resnici krivično napaden.

n Lepo veselico je priredila v prostorih »Izobraževalnega društva« dne 24. novembra naša dekliška Marijina družba. Bili smo z vsem prav zadovoljni. Najprej je družbina prednica z velikim čuvstvom deklamovala lepo pesem svete Elizabete »Kvišku srca!« Nato je gospod kaplan v kratkih potezah očrtal stanje in življenje Rima ob Neronovem času in tako pojasnil glavno točko sporeda, igro »Vestalka«. Igra je težka, polna globokih pri-

no spravil v trugo. Zunan ga je nekdo opazoval. Ko je Štefinček odšel, se splazi opazovalec v mrtvašnico in jo popiha s Štefinčkovim zakladom. Štefinček se ni malo začudil in prestrašil obenem, ko zjutraj ni bilo ne duha ne sluha o prešetem denarju, in pozneje je strah še bolj naraščal, ko ni bilo ne duha ne sluha o uzmoviču. Najmanj desetkrat na dan je hodil potem Štefinček cel mesec gledat in iztikat po rakvi, in glej šmenta: Neko jutro je dobil denarček prav na istem mestu, kamor ga je bil skrtil. Uzmovič ni hotel Štefinčkovega denarja — je vedel, da ga mož težko zasluži, pa ga je prinesel nazaj. Obresti ni nič priložil.

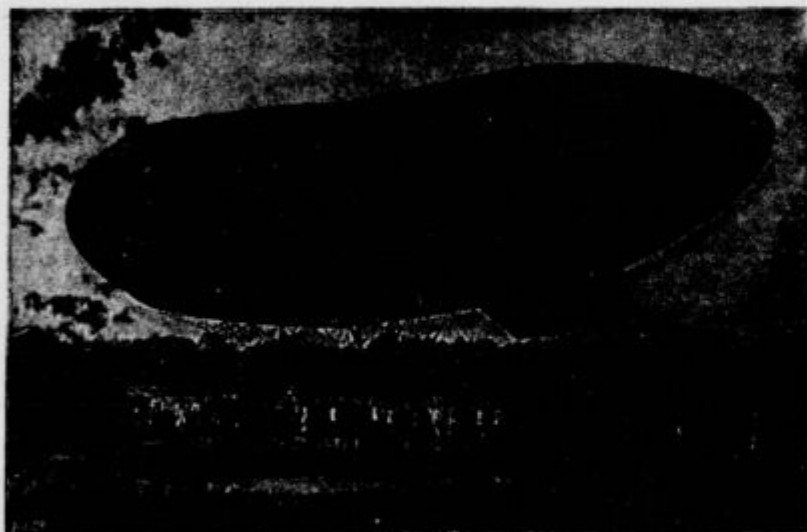
Gorenjske novice.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Naša mladina. Na sestanku mladeničev telovadcev preteklo nedeljo je predaval gospod profesor Fr. Pengov. V nad eno uro trajajočem govoru je na šaljivo-podučen način zelo poljudno opisal življenje ptičev selivcev in koristi, ki jih ima od njih človek. Bratje telovadci so prosili gospoda profesorja, naj le še pride. — Prihodnjo nedeljo bo predaval prefekt g. J. Kogovšek. Za oder se pripravlja resna in zelo podučna božična igra »V zadnjem trenutku«. — Obisk telovadbe je zelo dovoljen. Sedaj je 32 telovadcev. — Dekliška Marijina družba je imela v tem mesecu dva lepa in vesela praznika. V nedeljo, dne 8. decembra, je v proslavo Brezmadežne priredila slavnost s skrbno sestavljenim programom, ki je kazal resnost dneva. Nastopil je mladi družbeni pevski zbor, ki sicer ni tako močan po številu, kot je zbor deklet v »Katoliškem delavskem društvu v Ljubljani, ali takoj s tem prvim svojim nastopom je pokazal, da ima izborne pevske moči in vse predpogoje, da se bo v doglednem času povspel še višje in višje. Kar žal nam je bilo, ko so se vrle mlade pevke s svojimi ljubkimi glasovi morale umakniti in prepustiti oder igralkam. Za petjem smo najprvo čuli milo Sardenkovo deklamacijo »Samostanska lilija«, nato pa za deželске odre težko petdejsko igro »Ljudmila«. Vloge v deklamaciji in v igri so bile srečno izbrane in prizor za prizorom se je odigraval pred našimi očmi gladko in tako lepo, da smo se čudili, kako globoko in s koliko resnostjo se je vsaka utopila v težko svojo vlogo. Čast vsem! Prostorna dvorana je bila natlačeno polna. Debiček je bil namenjen novemu kipu na dekliškem družbenem oltarju. Novi kip predstavlja Brezmadežno z božjim detetom v naročju. Preteklo nedeljo je bil blagoslovljen. Pri tej priliki je imel slavnosten govor gospod generalni prefekt dr. J. Zorè, ki je tudi deset novih članic sprejel v kongregacijo. Bil je to dan, ki bo vsem udeležencem ostal gotovo v spominu kot dan pršrčnega veselja, kot dan, ki jih gotovo utrdi v vztrajnosti in prepričanju, da pravo in resnično veselje more vladati le tam, kjer se goji čednost krščanska — pod varstvom Marije. Kip, ki je v resnici krasno delo, smo naročili pri ljubljanskem kiparju g. Fr. Pengovu.

Novice iz blejskega kota.

g V smrtni nevarnosti na jezeru. V nedeljo na praznik Brezmadežne, dne 8. dec., je imela bleška dekliška Marijina družba po stari navadi slovesen shod na jezeru. Ko se je del društvenikov nekako ob štirih popoldne vrnil z otoka in izstopil na starem ladjišču,

Vojni zrakoplov majorja Parsevala.

morajo uničiti. Ti ljudje so mu tako umetno pripravljali padec, da se kaj tacega nobenemu ministru še ni pripetilo. Vsem so se cedile sline po krasnem Belletovem premoženju in sicer eden je prežal na hišo in domačijo, drugi na izborne gozdove, tretji, četrti in peti pa na krasno tovarno. Bajе se je eden teh nazival že lastnika opekarnе na Uncu. In ravno ti ljudje so vživali velikanskih dobrot od g. Belleta. Vedno lepo pogoščeni so bili, ker g. Belle ima sploh blago srce v tem oziru in ravno te ljudi je vedno posebno pogostil, meneč, da ima prave prijatelje pri sebi. Toda človek predober se je motil. Ni še bilo dosti. Prihitej je tudi delegat logaške »Posojilnice« ter pustil eksekvirati vse premičnine. To je že vrhunec netaktčnosti! Mesto da bi cenili premoženje po strokovnjakih, so pa to dali ceniti človeku, ki bi se na vse drugo prej razumel in cenil je sramotno nizko, radi tega je tak korak še bolj obsojati. Dogovarjali so se, skupno osnovati konzorcij, toda kako? Povrhu te cenitve zahtevali so od g. Belleta še velikanski popust, tako, da bi mu ne ostalo prav nič. S tem je čisto jasno, kaj so z njim nameravali storiti. Namreč uničiti njega in družino. Toda človek

zorov, a naša dekleta so lahko ponosna na svoj uspeh. Igrala so težko igro z lahkoto in umevanjem, da smo se kar čudili. Čast jim! — Igra se je ponovila v nedeljo, dne 15. decembra, in sicer v prid gorenjevaškim pogorelcem. Kdor misli, da pretiravamo s pohvalo, naj se pride prepričati!

n »Kmečka zveza« napreduje. To se pravi — v logaški fari! Kaj pa sosedje, se ne boste vzdramili? Saj poznate veliki pomen »Kmečkih zvez«. Planinci, Hotenjci, Rovtarji, na noge! Gre se tudi za vašo korist in vaše pravice!

n Povodenj smo dobili v noči med 6. in 7. decembrom. Kar je voda zamudila poprej jeseni, to hoče nadomestiti zdaj. Martinji hrib ne more občevati z drugimi vasmii. Nekatere hiše so do strehe pod vodo. Veliko škode je napravila voda po kleteh in hlevih tudi po Dolenji vasi in Brodu. Dobro, da voda hitro upada.

n Veliko skrb je napravil na Vseh Svetnikov večer nek »šaljivec« grobokopu Štefinčku. Ali pa je bil morda pravi tat? Kakor si bodi, takole je bilo: Štefinček je v mrtvašnici štel denar za »libere« in ga potem skrb-

nenadoma začujejo pretresljive krike na pomoč. Videle so čoln, ki se je v daljavi preobrnil na vodi in par oseb, ki so se potapljale. Nepopisen strah jih prevzame, zakaj, menile so, da so to njih sestre, ki so se odpeljale z drugim čolnom v nasprotni smeri proti Mlinemu. K veliki sreči je bil na jezeru neki mladenci z Mlinega in pa jezerski cerkvenik s pomočnikom, ki so z nahujsim naporom drvili na kraj nesreče. Pršli so v zadnjem trenutku, zakaj le s skrajnim naporom se je bilo mogoče še vzdržavati nad vodo: celih sedem minut so se borili z jezerom. Z velikim naporom se je posrečilo nesrečneže potegniti iz vode. Bile mso družtvenice, ampak dva železniška uslužbenca, ki sta preveč brezskrbno in neprevišno ravnala. Hujše nesreče — hvata Bogu — ni bilo, da bi le ledena jezerska kopel nikomur preveč ne škodovala. Bati se je pa zelo, da je prestani stran par dekletom preveč škodoval in prehudo pretresl in vznemiril živčevje. — Pogumnim in požrtvovalnim rešiteljem gre pač primerna nagrada!

g V smrt. V ponedeljek, 9. t. m. je povozil hlapec gostničarja Baraga dve in pol-letnega otroka, sina znanega stavbenega podjetnika Andreja Tolazzija, koleša so mu stia čez glavo in trebih, deček je bil takoj mrtev. Nesrečni družini naše iskreno sozale.

g Grajska župnija ima odslej vsled odloka višjih oblasti ime: župnija na Bledu.

g G. Kregar je izvršil za našo cerkev dve svetilnici za procesije in sploh cerkvene izprevode. Svetilnici sta jako lepo in precej bogato izdelani v slogu cerkve, da bosta cerkvi pravi kras. Samo malo težki, pravijo, da sta, bo treba krepkih možakarjev, da ju bodo nosili.

g K dopisu o kipih v naši cerkvi naj postavimo še to, da je gospodu Vurniku bil desna roka gospod kipar Pavlin, ki je pod estetičnim vodstvom in nadzorstvom g. Vurnika tako lepo delo dovršil. Zato gre mlademu in nadarjenemu umetniku poleg njegovega mojstra vse priznanje tudi v javnosti.

g Za primerno novo monstranco nabiramo darove, zlasti so nam dobrodošli pravi dragi kameni. Nekaj pravih brljantov in drugih kamenov so nam že dala dobra, za vse, kar je sveto in vzvišeno, vneta srca, pa jih je le še premalo, da bi mogli celo monstranco okrasiti s pravimi dragulji.

g Tudi za nove orglje je napravljen načrt in celo proračunane posamezne piščalke, ki jih bo malo manj kot dva tisoč vseh skupaj, samo denarja še ni. Stale bodo piščali posamezne (priračunani so pa tudi drugi stroški): največja piščal 100 kron (ta je že obljubljen), najmanjše pa po 10 vinarjev. Če bi vsak človek v fari eno piščal kupil, pa so orglje, ki so res potrebne in ki bi lepoto cerkve tako zelo povišale, zagotovljene. Stare orglje pa združiti z jezerskimi v ene same, pa bi bilo v novi in jezerski cerkvi dobro, celo izvrstno, tako je pa povsod pomanjkljivo.

Iz kranjskega okraja.

g V Šmartnu pri Kranju je napravilo ondotno izobraževalno društvo zadnje nedeljo predavanje. Dr. Globočnik iz Kranja je v lepo sestavljenem govoru podal zgodovino raznih kužnih bolezni, opisal njih razširjevanje in nazadnje omenil tudi, kako se je treba varovati, da se ne dobi teh bolezni. Poslušavci, katerih se je zbralo prav veliko, so bili hvaležni doktorju za njegov poduk in so ga prosili, naj v kratkem zopet pride k njim, da jim pove, kako se ubranjevati posebno jetike, ki je v kraju precej razširjena.

g Cerklje. Bližajo se občinske volitve v Cerkljah. Liberalci, na čelu jim učitelj Lapajne in Hočevarjev Tomaž iz Pšate se priprav-

ljajo z vso vnměš nanje. V »Gorenjcu« so cerkljanski liberalci grdo napadli naše možesomišljenike. Psujejo jih s takimi imeni, ki so lastni ljubljanskim barabam. Pribijemo le to, da jih ni nihče izzival in ni bilo nobenega povoda za tako sramotne osebne napade, ampak so storili samo zaraditega, ker nočejo v miru živeti. Vsilili so nam boj, katerega moramo sprejeti, ker ne moremo dopustiti, da bi nas strahovali kaki širokoustni mazači, ki so si pečat ničevrednosti sami pritisnili v zadnjem »Gorenjčevemu« dopisu. — Liberalna generala Zupan Tomaž, bajtar iz Pšate in zeleni Lapajne, gostač v Cerkljah, sta v nedeljo, dne 8. t. m. pri Matevžu Kerinu, ki se brani biti liberalec, pri izpračevanju mleka napravila obnem volivni shod. Bilo je le malo mož na tem shodu, pač pa več žena in deklet, ki so prišle po denar za mleko. Oba ta dva posestnika z neenakimi grunti, sta žene in dekleta privijala, naj stoji jekleno pri občinskih volitvah in se ne dajo omajati. Prav je pripomnil neki mož: »Lapajne in Zupan Tomaž naj stojita jekleno, kakor hočeta, če pa potegne močan veter, bo odnesel oha s kostmi in kožo«. Nesreče ni bilo druge, kot da je večina ljudi popihala od Kerina, ko je začel »napredni« učitelj Lapajne brati surovosti iz zadnjega »Gorenjca«. Čudno se mu je zdelo, da niso ljudje tako posuroveli kot njegova kompanija. — Liberalci so imeli tudi že posvetovalno sejo zaradi občinskih volitev pri Ambrožu. Sklenili so pobirati pooblastila in upajo, da bodo tudi katelega naših somišljenikov preslepili za pooblastilo. Volivci! Dajte svoja pooblastila le zanesljivim osebam Slovenske Ljudske Stranke, ne pa kakemu sleparju.

g Ples v adventu. S podvojeno vnmě se sedaj v adventu sučejo naši dijaki po čitalniški dvorani. Treznim meščanom ni ta ples nič kaj po volji, kaj še-le poreko krščanske, kmečke matere, ko izvedo, kako »študirajo njihovi sinovi v mestu«.

g Pogrebno društvo sv. Jožefa v Kranju ima svoj redni občni zbor drugo leto o svetem Nikoli.

g Muhasta električka. Na »Novi pošti« se je nastanil »kinematograf«, ki je za svoje predstave vpregel za 50 konj močno kranjsko električko. V nedeljo ti pa sredi predstave pride na misel tel neubogljivki, da je to čez njene moči, in popusti začudeno občinstvo na cedilu. »Direktor« je nato poslal po svoj lastni motor, ki ima sicer samo 28 konjskih močij, pa ga bolj ubogajo.

g Nove zvonove je dobila pretečeni teden rožnizenska cerkev. Za par centov so težji kot dosedanji in pravijo, da se bodo k farnim bolje prilagali. Vtil jih je zvonar Hlizer. K praznikom bodo že zvonili.

g Most čez Savo pri Kranju za tržiško železnico je domalega že zgrajen. Je prav lepo delo.

g Uradni šimel — ali ljubeznivost železniških uradnikov? Nekdo pozabi v železniškem vozu zavitek, vreden tri krone in kvečjemu četrt kilograma težak. Predno ga je dobil lastnik v roke, so ti uradni gospodje naračunali že 1 krono 18 vinarjev pristojbine in to za progo Ljubljana-Kranj. Čudno, da jim ni prišlo na misel, da bi bili poslali zavitek po — telegrafu!

g Draga umetnost je slikarska. Firma, ki se je naslikala eno nedeljo, stane samo — 40 kron. Se priporočamo!

g S Suhe pri Kranju. Dne 12. t. m. nam je predaval drž. mlekarski nadzornik g. Legvart o umneji živinoreji in posebno o mlekarstvu. Vzpodbujal nas je, da naj delujemo skupno in v edinosti, da dosežemo gotovih uspehov. Gospodu izrekamo za njegov poduč-

ni govor najpristrčnejšo zahvalo. — Zadnji čas se je nam Sušanom posebno očitalo, da delamo spor v fari, ker hočemo ustanoviti svojo mlekarno. Da temu ni tako, lahko dokažemo s tem: Naš sklep je, ustanoviti s prihodnjim letom svojo mlekarno, tako da začela sprejemati mleko s 1. majem 1908. Ta mlekarna bi gotovo uspevala, ker imamo na Suhi zdaj 75 krav. Dobivali bi torej v zimskem času redno 200 litro mleka, v času paše pa 500 litrov. Dajale bi nam pa mleka tudi druge vasi. Pristopilo bi takoj 28 članov, ki bi plačali 50 deležev po 6 K, to je skupno 300 K. Poslopje nam je zastoni dano na razpolago, istotako nam je obljubila neka posestnica še precej lesa in ledenico. Torej je vsakdo lahko prepričan, da nam bi bilo mogoče dobro izhajati s svojo mlekarno. Vendar smo pa mi z ozirom na edinstvo in skupno delovanje v fari ta svoj sklep odložili do prihodnjega občnega zbora srakovljanske mlekarne, da tam zopet predložimo svoje upravičene zahteve, da se namreč mlekarne prestavi v Predoslje in da bo mlekarna točno in natančno vršila svojo nalogo, ker brez največje točnosti in natančnosti ne more uspevati nobena zadruga. Če se nam pa tudi sedaj ne ugodí, tedaj smo mi prisiljeni ustanoviti svojo mlekarno, in nihče nam ne bo mogel očitati, da smo mi zanesli spor in nedinstvo v farno. Naj se sprejmejo te besede blagohotno, ker smo hoteli s tem dopisom spor le pojasniti in ublažiti. Sušan.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Božičnico bo napravilo izobraževalno društvo v Mekunjah v nedeljo, dne 22. gradna. Vspored: 1. Brož: Hurah Kusija, koračnica, 2. Strauss: Dunajski valovi, valček, 3. Parina: Mladi vojaki, koračnica, udarja tamburaski zbor »Planinka«, 4. Hajdrih: Slovenec in Hrvat, 5. Sveta noč, poje moški zbor, 6. Srečko v nesreči, kuplet, poje Niko Loboda, 7. Na betlenemskih poljanah, božična igra v treh dejanjih. — Začetek ob pol 4. uri. Ker se bo preostanek porablja za društveno zastavo, vabi odmor k obilni udeležbi.

g Na Brezjah pri Mariji Pomagaj. Kakor se sliši bode v božični noči krasno razsvetljeno svetišče pri treh zaporednih svetih masah, katere se bodo darovale ob štirih jutraj. Tudi cerkveni pevski zbor bode gotovo kaj lepega zapel ta čas.

g Iz Stare Oselice pri Škofji Loki. Kakor smo že poročali, sta pri nas letos toča in vihar na polju, na sadnem in gozdnem drevju napravila veliko škodo, ker sta uničila skoro vse pridelke. Vsi kmetovi žulji so bili zaman. Pososednih vaseh so v jeseni jabolka spravljali in jih drago prodajali, pri nas so pa že letos drugič cvetela. Nekemu posestniku je podrl veter ob omenjeni toči en oreh, vreden do 200 kron. Podrtega je kupil neki gostilničar, a ne more ga k cesti spraviti, ker se ga vsak voznik zboji, ko ga pride gledat, da bi ga ne mogel zvoziti. — Omenjena toča je povzročila tudi veliko draginj. Oves morajo plačevati ljudje po štiri krone mernik, zeljate glave po osem vinarjev. Stari ljudje ne pomnijo take draginje.

g Od Sv. Barbare pri Škofji Loki nam piše žuljava kmečka roka glede ponavljavne šole nastopne vrstice: Sedanje šolske postave glede obiska ponavljavne šole na kmetih so že povsem zastarele in ne odgovarjajo več potrebam sedanjega časa. Tu navedem samo tri napake, radi katerih se kmetje ne moremo ogrevati za sedanjo ponavljavno šolo. Prvič: šola ne doseza svojega namena. 12- do 14letni fant ali deklet pozabi od enega četrta do drugega vse, kar mu mora podati še tako dober učitelj. Dalje nudi ponavljavna šola premalo praktičnega za vsakdanje kmečko

življenje potrebnega pouka. — Drugič nam vzame ta šola preveč delavnih moči tudi ob času, ko se delavci najbolj potrebujejo. Najprej izgube oddaljeni otroci dve, tri do štiri ure samo na potu v šolo in nazaj, ako se pa kje kakorkoli zakasne, pa še več, tako da gre tudi ob najhujšem delu ena delavna moč popolno v izgubo. Ali bi ne kazalo tega ponavljavnega pouka tako preurediti, da bi otroci v pomladnih mesecih (april do junij) večkrat na teden ali pa tudi vsak dan pohajali v šolo, potem pa ostali doma. Pouk bi bil na ta način mnogo bolj uspešen in kmet bi imel ob času najhujšega dela svojega otroka doma in bi se mu ne bilo treba ukvarjati z dragimi posli in delavci, ki nam jih itak podraži in pobere tovarna in Amerika. — Tretjič pa ima sedanja ponavljavna šola v oddaljenih kmečkih krajih še to slabost, da ostanejo 12- do 14letni otroci na dolgi poti v šolo in nazaj brez vsakega nadzorstva. Neverjetne stvari morajo večkrat čuti kmečki stariši o svojih otrocih, ki jih na ta način pokvari slaba družina. — To bi bile tri velike hibe sedanje ponavljavne šole, na katere opozarjamo pristojne šolske oblasti, obenem pa tudi svoje poslance, ki smo jim ob volitvi poverili skrb za težnje kmeta trpina. Če je katera postava zastarela in v nasprotju z razmerami časa, je gotovo sedanja, menda že nad 40 let stara šolska postava. Gosposka in zastopniki naj gorskih vasi ne stavijo v isto vrsto z mesti, ter naj se pri vsaki priliki spominjajo kmečkih potreb.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d V Št. Lambertu bodo zidali novo šolo. Kdaj in kje, se še ne vé.

d V Št. Lambertu je 1. decembra t. l. fotograf g. Rožum iz Litije privedil dve predstavi, eno za šolarje, drugo za odrasle. Kazal je s pomočjo skioptikona znamenite kraje naše dežele in pojasnjeval je slike z živahno razlago. Med drugim smo videli nekdanjo Višnjo goro in slišali zanimivo povest o priklenjenem polžu. — Pokazal je tudi turjaški grad in pojasnil izvor tega imena. Videli smo tudi glavi dveh Turjačanov, bitko pri Sisku, dalje sloviti Vintgar, Triglav z Aljaževim stolpom itd. Vsa prireditvev je bila vrlo zanimiva in podučna.

Iz ribniške doline.

d Predstavo je priredilo s sodelovanjem deklishe Marijine družbe slovensko katoliško izobraževalno društvo v Ribnici dne 8. decembra v proslavo Brezmadežne. Prav mojstrsko so dekleta vprizorile lepo igro »Sveta Cita«. Pohvaliti moremo prav vse. Od prve do zadnje, vsem se je poznalo, da so odra vrlo navajene. Ljubka je bila deklamacija ene najlepših Sardenkotovih pesnitev, nežne »Nevestice«. V marsikomih je v nedolžnost ogrnjena nevestica vzbudila tih vzdihljaj ob spominu na minuli srečni čas, ko je tudi on nedolžen in otroški prihajal od prvega sv. obhajila. Nova igra »Sedem poglavitnih grehov« je pri tako izvrstnem igranju, kakor smo ga videli, vzbudila mnogo smeha, ob koncu pa nas je Maničina smrt navdala z grozo: tako umirajo dekleta, ki ne ljubijo Brezmadežne! Priznano izvežbani društveni moški in mešani zbor sta zapela »Naš prapor« in »Domovina«, vmes pa so veselo udarjali društveni tamburaši. Bil je to lep večer!

d Zahvala. Gosp. državni in deželni poslanec Jaklič je k predstavi dne 8. decembra

poslal 20 kron vstopnine. Slovensko katoliško izobraževalno društvo mu tem potom izreka svojo toplo zahvalo. Pokazal je, kako mu je pri srcu prospeh našega društva. Bog ga živi!

d Nekaj zanimivega ima ribniški novičar sporočiti »Domoljubovim« naročnikom. Tukaj od nas je bil neki fant, A. P. iz Ribnice, že tri leta pri vojakih. Ker je kot Amerikanec zamudil pravočasni nabor, bi bil moral služiti še eno leto. Zadnje tri mesece je bil zaradi bolezni na dopustu. Vsled splošnega pomiloščenja našega dobrega vladarja je upal, da tudi niemu ne bo treba iti 10. decembra več nazaj v Ljubljano. Do tega dne je imel dopust. Toda v Ljubljani, kakor je poizvedel, o kakem pomiloščenju »niso bili še nič obveščeni«. V tej stiski se je fant z zaupanjem obrnil do našega vrlega poslanca g. Jakliča. G. poslanec je takoj 10. t. m. telefonično intervemiral v vojnem ministrstvu, na kar sta v tej zadevi v državno zbornico prišla dva častnika od vojnega ministrstva in sta izjavila, da A. P. ni treba iti več nazaj v Ljubljano. G. poslanec ga je takoj brzojavno obvestil, toda fant je bil v strahu pred kakšno vojaško kaznijo že odšel proti Ljubljani. Pa je bil presneto kmalu nazaj! Z oplačanskim vlakom je šel gori, z večernim je bil že nazaj, za klobukom pa »urlavbarski pos!« To je bilo veselja zani in za njegove stariše! Mi pa, hvaležni gospodu poslancu, da se za nas kromičane tako toplo zavzema, približemo dejstvo, da imajo vojaške oblasti pred našimi poslanci velik respekt in poznavajo naše Amerikance, ki bi jim vojaški predstojniki zaradi pomiloščenja delali kakšne sitnosti, naj se le zaupno obrnejo na odbor »Kmetске zveze«, — podnačelnik je gosp. Franc Fic v Hrvači, — ali pa naravnost na g. poslanca Jakliča, ki je obenem tudi načelnik »Kmetске zveze«. Ti naši vrli možje bodo že vedeli, kje in kako je treba vplivati, da gre stvar naprej.

d Iz Strug. Lepo se zahvaljujemo mi režeči g. Matiju Prijatel, ki so službovali v Strugah 14 let kot župnik in v Slavini 7 let. Zapustili so nam revezem sto kron, katere bomo dobili ravno za božične praznike. Bog jim bodi plačnik v večnosti!

Iz Zagorja.

d Ponesrečil se je v kamenolomu gosp. Schweigerja dne 9. t. m. 60letni delavec Martin Oblak. Padla je nanj precejšnja plast zemlje in ga pobila na tla. Pri tem ga je zadel železni drog, ki ga je imel Oblak v roki, mu prebil desno lice ter mu poškodoval spodnjo čeljust. Tudi nogo ima poškodovano. Tako, da trpi hude bolečine, vendar je upati, da ozdravi.

d Tudi delavca Jakoba Vahtarja je na Toplici zadela nesreča. Dne 12. t. m. so se igrali na bližnjem hribu otroci s praznimi sodi in izpustili par sodov doli po hribu. En sod prileti Vahtarju, ki je bil spodaj v službi, z vso močjo v glavo. Napravil mu je precejšnjo rano nad desnim sencem, da jo je moral zdravnik zašiti. Tudi v ramo jo je precej dobil. Sreča, da ga sod ni zadel malo nižje na sence; to bi bila zanj gotova smrt.

d Med domačimi je hoteli počivati Fr. Brvar iz Kolovrata. Bil je dalj časa bolan tu na Lokah pri svoji hčeri, podomače pri Hudnarju, kjer je tudi umrl. Izpolnili so mu željo in ga prepeljali v Kolovrat.

d V topliški šoli so dobili nekateri učenci ošpice ali kakor pravijo, »plehe«. Imeli so to bolezen že lansko leto. — Okrajno glavarstvo iz Litije nam je pa sporočilo, da je nastala na bližnjih Vačah bolezen za otrpnenjem tilnika, ki je zelo nalezljiva in je tamkaj pobrala že nekaj ljudi. Kdor oboli, mu tilnik tako otrpne, da vleče glavo nazaj in se glava ne more nič premakniti. Nevarna je, zato je treba, če se

kje pojavi kak slučaj, županstvu precej naznaniti.

d Domače nabiralnike si je preskrbela »Ljudska hranilnica in posojilnica«. To so majhne, prirodne jeklene kase, v katerih si more vsakdo po krajcarjih in desetcih — seveda, kdor ima, tudi po kronah ali še več — prirantiti na leto lepo vsotico denarja. Kadar se nabere v nabiralnik vsaj dve kroni, se nese v hranilnico in se naloži na obresti. Ključ od vseh nabiralnikov ima hranilnica, ki nabiralnik odpre in prešteje denar vpriču vložitelja. Prav pripravna pot, da se pri malem kaj prihrani, zlasti za otroke, ki dobe sempatka kak krajcar, pa tudi za odrasle, ki niso tako srečni, da bi šteli le papirnati denar. Pravijo, da so s temi nabiralniki prihranili v Ameriki in drugod pri drobižu kar cele milijone. Kdor hoče dobiti tak nabiralnik, naj se kar oglasi v četrtek popoldne v prostorih »Ljudske hranilnice« v Zagorju pri Grčarju. Oddajajo se brezplačno. Precej otrok in odraslih je že vzelo nabiralnik.

Iz velikolaškega okraja.

d Iz Dobrepolj. Našo faro je v zadnjem času smrt pogosto obiskala. V enem tednu smo imeli osem odraslih mrtvecev. A med vsemi je gotovo vse najbolj pretresla nenadna smrt naučitelja g. Stefana Primožca. Kdo bi bil mislil, da bi to močno postavo potria tako naglo kruta bolezen — jetika. Pokojni je upal, nič hudega slutec, da najde zdravja v bolnišnici v Kaniži, pa bog je sklenil drugace. Umrl je v najlepši starosti 43 let. Bil je mož, kakor jih je danes med učitelji je malo. Sicer globoko izobrazen ni poznal nadutosti, bil je prijazen, ljudoimi, bil ne samo krcscanskega misljenja, ampak tudi krcscanskega življenja. Se v zadnjih trenutkih zanteval je rožni venec v svoje roke. Krcscansko je živel, krcscansko umrl. Ni se sramoval z duhovniki vred peti veliki teden pred oltarjem Gospodovim in zato upamo, da se ga tudi Gospod ni sramoval pred svojim nebeskim Očetom. — Truplo je prepeljal v Dobrepolje njegov prijatelj gospod postajenačelnik v pok. Celotiga, za kar mu bodi izrečena najtoplejša zahvala. Mlilo so peli zvonovi v Hocevu, pri sv. Antonu in v Podgorici, ko so pripeljali truplo domov. Veliko ljudstva je že ta dan pričakovalo svojega ljubljenca. Čez noč je ostala rakev v šoli. Veličasten je bil pogrebni spreved naslednji dan. Gotovo je, da tacega pogreba v Dobrepoljah še ni bilo nikoli. Pravijo, da ljudstvo ne mara za učitelja. Ni res! Pred takim učiteljem klobuk raz glavo! Marsikatero oko je bilo rosno, ker ljudje so pač vedeli, da bo takega učitelja, prijatelja ljudstva, težko nadomestiti. Pogreba se je v sredo udeležila vsa šolska mladina, Marijina družba in izobraževalno društvo, vsi z zastavami. Z vzorni red je skrbela požarna bramba. Dragocemih venec je bilo darovanih trinajst. Eden najlepših je bil od šolske mladine, ki so ga nesle tri belo oblečene deklice. Šest duhovnikov je spremljevalo krsto. Za krsto pa so se uvrstili sorodniki, okrajni glavar, zastopniki »Slomskove zveze«, in zelo veliko stanovskih tovarišev in drugega občinstva. Pevci so v močnem zboru zapeli tri žalostinke. Škoda, da ni bilo na grobu nobenega govora, saj je imel raniki vendar velike zasluge za učiteljstvo. Govoril bi bil g. državni in deželni poslanec Jaklič, pa je bil dvakrat brzojavno pozvan na Dunaj. Naprošen je bil mesto njega g. nadučitelj iz Ribnice, pa se je »prehladil«. — Tako počivaj zdaj v miru, dragi naš tovariš-prijatelj Stefan. Preseliti si se misli v lepše, novo stanovanje, pa si se preselil v večnost. Poklican bi bil še na višje, važnejše mesto, pa Bog te je hotel k sebi vzeti. Če kaj, tedaj ti mora to

poplačati, da si v svojih prostih urah zastoni podučeval gluho neme in da si tako uzorno skrbel še vedno in redno za svoje stariše. Bog ti bo povrnil! Počivaj v miru, ti blaga, ti zlata duša!

Št. Vid pri Zatičini.

d Pomilovanja vredna je družina Mejačeva iz Boge vasi, župnije Št. Vid pri Zatičini. Pred nekaterimi meseci je umrla nenadoma mati, pridna in skrbna gospodinja; kmalu nato je otemnel um najstarejši hčeri, nekaj tednov pozneje je enako obolela druga hči Terezija in zadnji čas tudi najmlajša Jožefa. Istočasno pa je tudi najstarejši sin, ki je živel v Ameriki, baje v norišnici. A najhujše je imelo še-le priti: Omenjeno Terezijo, ki jo je najhujše napadalo, so nameravali odpeljati v blaznico. Ko pa je o tem slišala, se je skrila in ko so prišli zadnje nedeljo od jutranje maše, so jo našli obešeno pod streho. Vse je močno pretresla nesrečna smrt pridnega in poštenega dekleta, ki je imela šele 22 let. Pokopali so jo včeraj, v torek,

d Novo žrtev alkohola so pokopali 9. t. m. v Velikem Gabru na Dolenjskem. Marijeta Praznik, občinska uboga iz Vel. Loke, je silno ljubila Jeruš. Zadnji petek večer si ga je pošteno privoščila — drugo jutro pa so jo našli v Stranjah pri Vel. Gabru pod kapom nekega hleva ležati na zobeh — mrtvo. Pokojna je imela za seboj zelo pisano življenje; hodila je po raznih mestih, Trstu, Benetkah, i. dr. Še pred par leti je služila na Grundlofu pri slikarju Veselu za »model«, a življenje ji je slednjič potisnilo v roke beraško palico pa frakeli, ki jo je tudi umoril.

Iz raznih krajev Dolenjske

d Janče. Divji petelini so že prišli v kostonjeve boršče, kjer se hranijo s kostonjem. Prav mnogo jih je opaziti. Tako je upanje, da bode v spomladi zopet marsikateri padel. Nekaj bi pa le bilo svetovati lovcem divjih petelinov, namreč, da svojih žená ne jemljejo s seboj na lov. Da je najbolje, da ostanejo žene doma, nam priča sledeči dogodek. Neki gospod, strasten lovec, je prišel nekoč v janške hribe na divje peteline. Vzel je s seboj tudi svojo gospo. Zjutraj zgodaj, ko je lila še tema, gresta na petelina. Pa kaj se zgodi? Ko gresta skozi grmovje, gospod naprej, gospa za njim, zatakne se trnjeva veja v njeno krilo in jo nekoliko potegne k sebi. Pri tem pa zavpije gospa: »aaaaav«! in petelin, ki je sedel na neki veji komaj 100 korakov od njih, jo odkuri in lovca se tako vsa žalostna vrneta domov. — Jerebic pa letos prav čisto nič ni, tudi zajci so zelo redki. Morda je lanska huda zima vse pobrala. — Novi veliki zvon bode zapel prihodnje spomlad, tehtal bode okrog 30 centov. Za smodnik, s katerim se bode ob isti priliki streljalo, se tudi že nabira. — Fantini, ki so prišli iz ljubljanske »špekamre«, kamor so se šli pokorit, so sedaj, kakor se sliši, mnogo boljši. Tako je prav! Fantje, le pamet! Pamet je žamet, pravi pregovor. — Spomladi se bode tukajšnje šolsko poslopje za en meter vzdignilo in z opeko pokrilo. — Na nedeljo po sv. Miklavžu je bilo tu farno žegnanje. Prišlo je prav mnogo tujcev iz sosednjih fara, ki so se, vsa čast jim, prav vzgledno zadržali. — Konkurenčna obravnava glede uravnave oziroma zvišanja plače tukajšnjemu organistu in cerkovniku, je bila 21. novembra t. l. Nasprotnovala sta samo dva posestnika, najbogatejši in najrevnejši. Na njuni ugovor se okrajno glavarstvo v Litlji ni oziralo in vso zadevo za cerkvenika in organista ugodno rešilo.

d Iz Št. Janža. Spremil smo 10. t. m. v hladno zemljo obče znanega in priljubljenega Jakoba Rmana iz Beržane. Bil je več let cerkveni ključar in mož pravega katoliškega pre-

pričanja. Spoštovala ga je vsa okolica. Naj v miru počiva! Dež nas neprestano obiskuje, torej tudi blata ne manjka. Za občinske ceste zahtevajo, da bi bile v osmih dneh posute, kar je tudi prav. Kaj pa državna? Ta je tudi razgrapana, zato bo pa menda dober sneg? No, cestni odbor, ali bodo samo doklade, cestnih popravil pa nič?

d Iz Cateža ob Savl. Ne mislite, da smo pri nas brez liberalcev. Kar dva cela sta, ki pa oba komaj zmoreta za en iztis »Slovenskega Naroda«, iz katerega sta se pa, kakor se kaže, že mnogo lepega naučila. Vendar jima pa svetujemo, naj svojo učenost raje kakor doslej kažeta na svojih zakonskih polovih — v čemur je posebno eden iz izurjen — kakor pa v javnosti. Pometajta raje pred svojim pragom, pred katerim je že lep kup smeti, da vama ne bo enkrat žal.

d Od Velike Loke pri Trebnjem. Dne 4. t. m. se je 79. let staro dekle Ana Stermec v Zidanem mostu št. 2 ponesrečila s tem, da je v svoji spalni sobi svetila z lampico, v kateri je gorelo laško olje. Zažgala se je obleka in je popolnoma zgorela na njej. Bila je takoj mrtva. Ker pa je tukajšnji mrliški oglednik Jožef Lavriha ob 2. uri popoldne truplo pregledal in konstatiral, da ni nikakega suma, da bi bil kdo kriv njene smrti, se je truplo pokopalo na pokopališču v Trebnjem dne 6. t. m. Bog ji daj večno luč!

Iz raznih krajev.

Indianapolis, Ind., 16. novembra 1907. Cenjeni »Domoljub«! Marsikaj si poročal tekom leta. Žalostnih in veselih vesti je bilo vedno čitati v tvojih predalih. Tudi jaz bi ti rad kaj veselega poročal, toda to pot ti z žalostnim srcem naznanjam, da je dne 12. septembra t. l. umrl v tukašnji bolnišnici naš dober rojak-domačin Ant. Semenčič iz Orehovice pri Št. Vidu na Vipavskem. Pred dvema letoma je prišel v Ameriko z namenom, da si kaj prisluži in si ustvari boljšo bodočnost, toda človek obrača, Bog pa obrne. Nakopal si je koj v začetku hudo bolezen, ki ga je mučila skoraj ves čas njegovega bivanja v tej — srečni deželi. Njegov brat se je močno trudil in žrtvoval, bodisi v denarnem ali v drugem oziru, da ga pri zdravju ohrani, storil je več, nego mu je sploh storiti mogoče. Zadnjih 14 dni, katere je ranjki prebil v bolnišnici, je trpel hude bolečine, dokler ni izdihnil svoje blage duše. Ranjki je bil vseskozi priden in pameten mladenič. Da se je pogreb vršil lepo in slovesno, pripomogli so nekateri rojaki, največ seveda je njegov brat in svak k temu prispeval. Naj bode na tem mestu izrečena vsem srčna hvala. Tebi pa, dragi nam prijatelj-rojak, želimo, naj ti bode tuja zemljica lahka odeja, saj se skoraj vidimo »Nad zvezdami!« — Rad bi vam, gospod urednik, še kaj več pojasnil, bodisi glede verske ali narodne organizacije, toda bojim se, da vam bodo še te vrstice odveč. — Vsekakor hočem kedaj o priložnosti vam sporočiti nekoliko bolj obširno glede tukašnjih razmer. Do tedaj pa najsrčneje pozdravljeni vsi čitatelji »Domoljuba« krogom širne Slovenije.

Anton Rener.

Ako kašljate, če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, je potrebno v vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo. Kot tako se hvali Halápl-jev ilpov medeni sirup. (Rp.: Syr. thiliae 300 gr.) Njegov učinek se splošno priznava. Vzorcna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, tri steklenice franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: Lekarna pri »apostolu«, Budimpešta, Joeslsring 64/46.

Pisma mladini.

(Priobčuje Ivan Podlesnik.)

IX.

Bratje! Zadnje pismo v tem letu. V letu, tako lepim z ozirom na naše gibanje; v letu, tako veselim uspehov in dela, pa tudi v letu, v marsičem tako žalostnim. Kot morda še nikdar poprej, se kaže ravno proti koncu letošnjega leta v našem narodu, da se bolj in bolj bližamo še hujšim bojem kot so divjali dosedaj po lepi naši domovini. Zato pa, bratje, na krov! Jasneje in jasneje se črta med nami ločitev duhov v dva močna vala, v dva sovražna si tabora, ki si brusita orožje za boj na življenje in smrt. Kar je na eni strani veselo, je drugi strani žalostno, to namreč, da stopa v te boje čete tudi naša mladina. Bratje, v naših mestih se gode stvari, ki morajo navdati človeka s strahom, obenem pa ga še bolj okrepi v navdušenju za delo v korist dobre naše stvari. Učeca se naša mladina po mestih, sinovi istega naroda kot vi, sinovi lepe domovine naše, vaši bratje, so se navzeli duha, ki sovraži in zaničuje vse, kar so jih in kar uče nas naše matere, kar spoštuje dobro naše ljudstvo, vse, kar govori o višjem in plemenitejšem kot je vsakdanje življenje naše. V mladi strasti, v ognju navdušenja, ki ga podžigajo med njimi sejalci nevere in razkola, se zaganja slepo in strastno ta mladina proti veri in cerkvi. To pa tista mladina, ki je poklicana, da stopi kdaj na vodivno mesto v naši domovini. Tista mladina, ki se pripravlja, da stopi kdaj med vas z namenom, da vas vodi in uči. Bratje, vi vrli sokoli naše domovine, pozor! Prišel bo čas, ko bodo stopili ti mladeniči med vas in vas skušali z lepimi, omamljivimi besedami potegniti za seboj; bodite pripravljeni! Krepite si zato že sedaj značaje, tistrite si že sedaj duha in plemenite si srce, da vas ne najde tisti čas nepripravljeni, dostopne zapeljivim besedam. Ne oni, posamezniki, temveč vi ste ljudstvo, v vas je narod in od vas je odvisno kakšen bo naš narod prihodnja in še prihodnja desetletja. Vi ste poklicani čuvarji najdražjih svetinj našega naroda, vi morate že sedaj kot mladeniči stati vsak čas na braniku teh svetinj. Ne kot biljke, ki jih maje veter semintja, temveč kot ponosni močni hrasti, kot vojak domovine naše. Bratje, kako lepa, kako zvišena naloga, kako odgovornosti polno mesto mladim značajem! Oklenimo se tedaj s še večjo ljubeznijo naših organizacij, delujmo še bolj vstrajno in pogumno, žrtvujujmo se z zavestjo, da prinašamo žrtve ljudstvu, domovini in Bogu. Bodimo pogumni v bojih, odkriti, jasni, pošteni in zmaga nam je zagotovljena. Če se zamislim v leto nazaj in se spomnim, da smo bili pred letom v tem času tu v Ljubljani samo trije, ki smo započeli delo v naši organizaciji, danes pa nas je čez 400, ako pomislim vse to, potem si ne morem drugače, da vam ne zakličem: pogum, naprej, z nami je blagoslov božji! Bratje, ohranimo si ta blagoslov s poštenim življenjem in zaupanjem do tiste, pod katere praporom se zbirajo tisoči in tisoči pod enim geslom:

Nos cum prole pia,
benedicat Virgo Maria!

Potem bomo res armada, katere vodniki so cilji in vzori najzvišenejši, tisti pa, ki nas sovražijo, ki se nam sedaj odtujujejo, pa bodo samo generali — brez armade.

Prihodnje leto se bomo pomenili še o marsičem lepem. Veselimo se že tu v Ljub-

ljani na delo, ki nas čaka spomladi, ko začne-
mo zopet ustanavljati odseke in pa na čas,
ko se bo zbirala naša armada na tem ali onem
kraju pri delu in plemeniti zabavi.

Da odkrijem samo nekatere točke iz pro-
grama našega dela za prihodnje leto, povem,
da se že sedaj pripravljajo nekateri odseki za
javne telovadbe. Dve veliki skupni javni telo-
vadbi nameravam prirediti; eno v Ljubljani,
drugo izven Ljubljane. Izleti se bodo morali
vršiti pogosteje kot v letošnjem letu. To bo
tudi lažje, ker bomo imeli uniformo. Na
programu je tudi večji izlet v Rim. Opozar-
jam tudi naše mladeniče na »Društveni kole-
darček«, ki izide te dni. Uredništvo je posve-
tilo letošnji letnik naši mladini in je vsebina
temu primerno izbrana. Mladeniči, posezajte
pridno po nlem!

Vsem odsekom, vsem mladeničem, vsem
našim prijateljem: srečno in veselo novo leto!
Dal Bog, da bi je končali tako kot letošnje:
polni navdušenja, uspehov in zavesti, da smo
vršili prevzete dolžnosti. Na zdar!

Shujšanje

zabranjuje Scottova emulzija. To je najboljši le-
čilo in živilo za otroke in donese zdravja tudi va-
šemu malemu ljubijencu, kakor jo je dokazano
provzročila že tisočem. — **Scottova emulzija**
ustavi shujšanje, tvori

Pristna le s to znam-
ko - ribičem - kot po-
ročitvenim znakom
za SCOTT-ov znač.

zdravo, trdno meso

in daje otrokom veselje do živ-
ljenja. Kakor hitro otrok kaj po-
boli, pa mu neutegoma dajte
„Scotta“. Vsaka steklenica Scott-
ove emulzije obsega enake, naj-
finejše in najuspešnejše sestavine
v vedno enakem znanstveno pri-
znanem razmerju.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.
Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 XII

Dva krepka poštena dečka

ki imata veselje do črevljarskega obrta, sprejemem
pod zelo ugodnimi pogoji. **Ivan Kralj**, črevljarski
majster, **Tržič**. 2743 3 1

Slabotni, v razvoju ali pri učenju za-
ostali otroci, ter slabo-
krvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburljivi
in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspe-
hom **dr. Hommela Haematogen**.

**Slast se vzbudi, duševne in telesne
moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.**
Zahtevajte izrecno pristni **dr. Hommel-ov
Haematogen** in ne dajte si usiliti nobeno izmej
mnogih ponarejanj. Dobl se v lekarnah. 2170 8-13

Prsne 2317

bolečine, boli v vratu in križu nam lajša zdrav-
ni, kite, ude in žile krepilni Peller-jev fluid
skušnjo franko 5 K. Naročite pri E.V. Pellerju v
Stubiči, Elisarjg 16. (Hrvanško.)

WIII.

ZITNE CENE.

V Ljubljani, dne 17. decembra.
Cene za 100 kg.

Pšenica domača	25.—
Rž	21.—
Oves	18.—
Ajda, črna	18.50
Ajda, siva	17.50
Proso, rumeno	15.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	16.—
Pižol, rdeč	19.—
Pižol, koks	20.—
Pižol, mandalon	15.—

Ugodna prilžnost bralnim društvom.

Na prodaj so vsi letniki „**Dom in
Sveta**“ (od 1888 do incl. 1907) lepo in
večinoma elegantno vezani, zadnja letnika
nevezana za ceno **140 K.** 2745
Kje pove upravništvo tega lista.

Trgovski prostor

v kraju s teden. tržnimi dnevi, uradi, žel. postajo, s
pravico trgovine z meš. blagom, se **da s 1. jan. v
najem.** Pripraven je tudi za drugo obrt. Vprašanje:
„**Trgovina 50**“ post. rest. Ljubljana. 2824

Dr. D. Bleiweis-Trsteniški
strokovni zdravnik

za notranje bolezni in za
bolezni v nosu in vratu

naznanja, da ordinira odsihdob
od 8. do 9. dopoldne in
od 3. do 5. popoldne
v **Cigaletovih ulicah št. 7**
tik deželne sodnije. 2602

Ne kup te nobene ure

predno uste štali moj cenik — Dobita:

Nikel-Roskopf ure	K 3—
Srebrne Roskopf ure	8—
Z dvojnimi mantelnim	8—
S 8 srebrnimi mantelnim	10—
Plodne jeklene ure	7—
Prava „Omega“	17—
Srebrne pancer-veržice	2—
14karatne zlate ure	19—
14karatne zlate veržice	20—
14karatni zlati prstani	4—
Ure na nihalo 70 cm	7—
S stolpnim zvonjenjem	10—
Z muziko	12—
Ure-kukavice	5—
Ure za kuhinjo, 8 dni idoče	6—
Budilnice z 1 zvoncem	8-10
Z dvojnimi zvoncem	8—
S cifernikom, ki se svetli	1-20
Bud stolp zvon in 5 hlagwerk	6—

3 leta plemenite garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade
Polje po povzetju zaloga ur in blaga iz zlata
Max Böhnel, Dunaj IV. Margaretenstr. 27.
osojljsko zapriščeni strokovnjak in ocenjevalec
Zahtevajte cenik s 9000 podobami zastoni in franko.

Zahtevajte zastoni in franko moj vel cenik
o preciz urah za tinar cere: Omega, Villides,
Intakt, Schaffner, Orarloss, priste Hahn-ure
od 7 gl 50 kr dalje

IVAN JORGO, urar c. k. sodnijsko zapriščeni cenilec.

Dunaj III/4, Rennweg Nr 75.

Izvirna hiša zlatne in srebrne, delavnica
za nove ure in popraviljanje, v vsake vrste špne
ure se drne novo pero za 40 kr. Pristna
švic. naki, anker Roskopf ura, tekoča v kamnih, 2 gl. Pristna
srebrna remont ura od 3-90 v šle. Srebrne veržice od 1 gl.
višje, britantni prstani, zlate ure za gospodnje in dame, kot
prilžnostni nakup, vedno v zalogi. Največja zaloga ur na
nihalo od 5 gl višje. Dobre ure budilnice 1 gl. 20 kr. Za
vsako kupljeno ali popravljeno uro se jamči strogo resno,
kaka goljufija popolnoma izključena. 2744 6-1

Brazay-Francovo-Zgane

je nad 40 let preizkušeno do-
mače sredstvo, posebno proti
migreni, iufiueni, trganju, rev-
matizmu, krepil oči, služi za
izpiranje grla. Neprimerno iz-
boren za masažo, najboljše pre-
izkušeno za ohranitev las —
1/1 stekl. K 2—, 1/2 stekl. K 1-20.
Dobi se povsod, kjer ne. naj
se obrne na **Brazay, Du-
naj**, III./2, Löwengasse 2 a.

Učenca

iz poštene hiše, ki ima veselje do pekovske obrti,
sprejme takoj **Anton Videnšek**, pekovski moj-
ster. **Dobropolje** — Dolenjsko. 2788

Herbabsy-jev podfosforatno-kisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško
preizkušeni in priporočen. Izborna sredstvo
za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomiruje
kašel in vzbuda slast. Pospešuje prebavo in reditev.
Cena steklenici K 2 50, po pošti 40 vin. več za
zavitek.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Pristno snimo s travar
NAVODILO SHAMLO.

Prod ponarejanjem se
stari.

JULIUS HERBÄBNY WIEN

Herbabsy-jeva

aromatiška esenca.

Že 38 let uvedeno in najbolje pre-
izkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v
udih in kitah, kakor tudi nerвозne bolesi.
Cena steklenici 2 K. po pošti 40 vin. več za
zavitek. 2650

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII./1. Kaiserstrasse 73—75.
V zalogi jo še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Bejaku, Celju, Celovcu, Crenovlju, Nov. Mestu, Reki, Svobodnu, St. Vidu, Trbižu, Trzinu, Velikovecu in Volčperku.

Ohranitev zdravega

želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega saprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tak zbujujoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nesmernosti, slabe diete, prehlajenja, in soprnega saprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nesmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balsam za želodec iz lekarne B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO I

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
lekarne B. FRAGNER-JA v PRAGI

c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Proti vpošiljavi K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-90 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic pošiljane prosto na vse postaje avstro-ogrške monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gv. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetsch äger, J. Mayr. 2172

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je Kapor št. 1. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v 2 lončiča 6 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Juršič, lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem 2729 10-1

Namizno sirovo

maslo

nar. čisto 10 f. zavoj gl. 5 50. smet. sir. 10 f. zavoj gl. 3- franko. — Wurmberg, Dzieditz 128, Šezija.

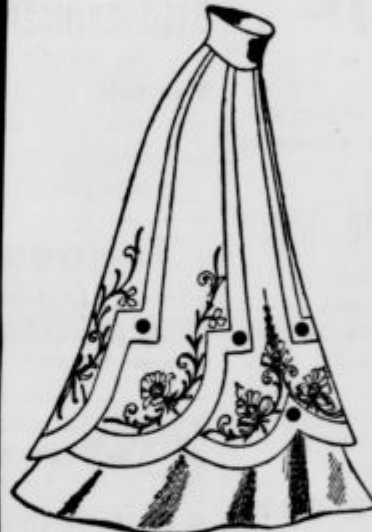
Dunajska ljudska zaloga.

Trije udarci sezone!

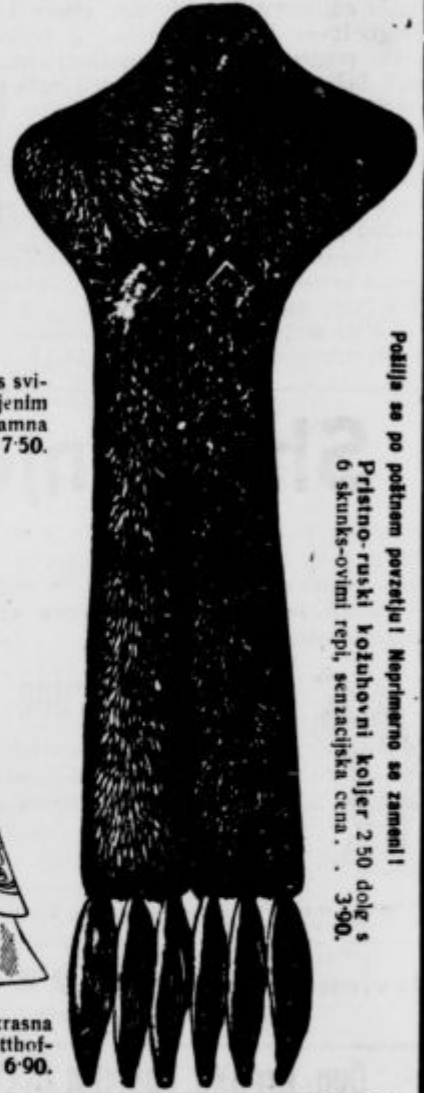
Izvolite se pri naročbi sklicevati na ta inserat!

Jopica iz pliša podložena s svilenim klotom, krasno obrobjenim ovratnikom, vatirana, reklamna cena 7-50.

Izredno fino k ilu iz sukna, krasna izvršitev, pariški kroj črne, tegethof-modre, sive, rujave barve. . . 6-90.

Poslija se po poštnem povzetju! Neprimerno se zamenj! Pristno-ruski kožuhovski koljier 2 50 dolge s 6 skunks-ovimi repi, senzacijska cena . . . 3-90.

Izvirno angleško št-apac-krilo ali piesi, z lepimi našivi, brez napake vkrojena, reklamna cena . . . 2-75.

Čisto svilena bluza z bogatimi ajour-našivi v vseh barvah, senzacijska cena 2-90.

Ob dohodu p. n. naročnikov na Dunaj se priporoča obisk našega podjetja Ustanovljeno v letu 1893. 2666 4-2

le Dunaj VIII., Alserstrasse 63.

Ako kašljate,

če ste hripavi, začarani ali nabodni, ako težko dihanje in se ponoči potite, je potrebno v Vaš korist, da rabite znanega vredno sredstvo. Kot tako se hvali **Malápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr. tilae 300 gr) Negov učinek pri kašlju hripavosti, zaseneu težki sap, kašarjih, pomanjkanju teka nočnim potenju itd se splošno priznava. V rana steklenica 3 K velika steklenica 5 K, 3 steklenice franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna pri „apostolu“, Budimpešta, Josefaring 64/46** 2:94 20-2

Najnovejša budilnica (Wecker)

s solnim zvoninam z bitjem K 6 —

Prva kvaliteta z masivnim kolesjem bje ure in pol ure, zbudi z glasnim stolpovim zvonjenjem, lepo p-lirano okroglo leseno okvirje, bela cifernica iz stekla 10 cm v premeru, samo K 6. Ista s cifernico, svetli ponoči, K 7. — leta pisarne garancije. Kar ne dopade, se dobi denar nazaj Pošlje po povzetju

Max Böhmel, Dunaj
IV Margaretenstrasse 27,
Zahtevajte moj cenik s 5000 podobnih zasloni in franko.

šivalni stroj

lep in trpežen, že od 38 kron naprej. Ceniki zast.

L. REBOLJ zaloga šiv. strojev in koles, Kranj.

Hiša naprodaji

Iz proste roke se **proda hiša** z nekoliko zemljišča, primerna za kako obrt, ker je prav blizo papirnice na Goričanah in okrajne ceste v Škofjo Loko. Več o tem se pozive pri lastnici **Mariji Bečan, Vaše št. 10** pri Medvodah. 2820

Proda se lepo posestvo

s hišo, hlevom in vsemi gospodarskimi poslopji, vse v najboljšem stanju. Proda **Janez Debelak** v **Mavčim dolu na Hribu** pri Trebnjem. Posestvo ima tudi prav lep sadni vrt. 2819

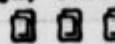
Na **prostovojni dražbi** se bo prodajalo dne 23. t. m. na **Planici**, župnija **Preserje**

lepo posestvo

obstoječe iz 2 hiš, 2 vrtov, kozolca, skednja, gozda in senožeči, da se lahko redi okrog 6 gla živine. Voda v kuhinji in pri hlevu. — Plačljivo v štiriletnih obr. kih. — Več se izve pri lastniku **Francu Uršiču** na Brezovici št. 18, pošta Vič pri Ljubljani 2812

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44-27

Prporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, kataris
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, influenci
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicar).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: kvadratni zavitek „Roche“.

2729 10-1

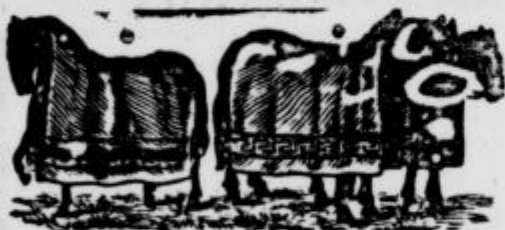
Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvansjtorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Združene tovarne za vojino prodajajo letos sopot izključno po meni okroglo 4000 kom. takorvanih vojaških kočev za konje

za ceno le glid. 2-20 komad in glid. 4-30 za par 6 parov franko na dom) naravnost na lastnike koni Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuhovala, temnosivi, okoli 150-200 cm veliki, torej lahko pokrijejo cellega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugaja-
joče se zavežemo vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutu, dr. Vračuna, odveta in v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Do-rostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlisa Mankendorfa, Schenka Gerldorf, lastn. ka umetnega mlina Fohringarja in dr.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odputuje se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovcu“. 1878 26-9

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o
Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega več-
krat zdravniki priporočajo.

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja
10 krat v letu in stane po 4 K
na leto. Naročnino prejema
upravitelstvo v Ljubljani.

Leposlovn. mesečnik
„Dom in Svet“

stane za celo leto
K 10— Naroča se v
Ljubljani.

Prosim, berite!

Za le K 16-80 pošlja 1
zavoj 40 metrov lepo iz-
branega pristo barvan.

blaga za dame

proti povzetju 27:0 2-1
tkalnica in razpošiljalnica
Josip Souček,
Nachod, Češko.

Velik del 2667 4-3

rumburških ostankov

prva kakovost, brez napake porabnih za najfinejšo
posteljno in t-lesno perilo, se odda po

25 krajcarjev

1 meter. Dolgost ostankov 4-16 m. 14-000 kosov
zajamčenega platna
ostankov za rjuhe.

150 cm šir. brez šiva v 14 m dolgih kosih v celem
kompl za 6-7 kosov velikih rjuh, se oddajo 1 ko-
mad = 4 m. po glid. 7.80. Blago je brez napake.
Najmanj se more vzeti zavoj 5 kg = 40-45 m rum-
burških, ali 1 kos = 14 m ostankov za rjuhe. Po-
šilja se po povz-tju. Neugajajoče se zamenja. Pri
večjem naročilu 5% popusta.

Fran Sohr

Dunaj IX., Kinderspitalgasse Nr. 7.

Najboljši češki izvori Ceno posteljno perje!

S. Benisch

1 kg sivoga, dobro
skubljenega K 2—,
boljšega K 3-40; 1 kg
bellega, skubljenega
K 3-50; puhatega 5 K
10 v. 1 kg prav linoga,
anežno-bilega, skub-
ljenega K 6-40, K 8—,
Pri naročilu 5 kg
franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz ne-
vibnjevega ali rumenkastega nankinga, 1 pernica: 70 cm
dolga, 116 cm široka, z novim sivim trpežnim perjem
10 K, s hitim puhastim sivim perjem 12 K, 14, z najli-
nejšim sivim puhom K 16—, 1 vzglavnik 80 cm dolg,
56 cm širok K 2 80, K 3-40, K 4—, Pošilja po povzetju
K 15— dalle franko. 1144 10-10

Zamena dovoljena, blago se vzame franko nazaj in
vrne denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Dešenice 71, Šumava, Češko.

Največja, najboljša tovar-
niška zaloga ur, zlatnine, srebr-
nine china srebra in dragocenih
kamenov. 53: 21-21

Prodaja le i vrste blaga.

Nižje vrste blago se ne razpe-
čava. Zadovoljujem se z malim
dobičkom

Cenike pošiljam zastoj in pošl-
nine postoj.

Kupujem tudi staro zlato in
srebro po najvišji dnevniceni

Fr. Čuden

urar, Prešernova ulica v Ljubljani
nasproti frančiškanskega mostu.

Eksportna trgov. na vse dele sveta.

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“
anker-remontir ura ima 2u no, s stekom krito
kolesje v rubinovitih kamenih, cifernica iz
emalja dobro rotir prahu zaprtjo, pravo nika-
sto pokrovje, šaržni pokrov, patentni „auf-ug“
za u no pero, da ne puči Vsaka ura ima kom-
pasovno rguiriranje in gre na minuto satanko
ori vsakem vremenu. Prošili smo t kr držav-
nim železnicam iz nad 1000v komadov v pošne
zadovoljstvo.

Brez sekundnega kazalca komad K 7—
5 sekundnim kazalcem K 8—
3 leta pisemne garancije. — Pošilja po povzetju

Max Böhnel, Dunaj,
IV., Margaretenstrasse 27.

Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec.
Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoj in
franko 2308 10-1

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Poslovno svazovanje. Vsako ponovljenje kaznivo. Edino pristvo je 85 48

Thierry-jev balzam

s zeleno znamko „redovnica“.
Cena 13 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamakom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijasko mazilo proti vsem se tako starih ranam, vnetjem, razlitvam, abscesom in oteklinaam vseh vrat. Cena: 3 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s listo originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v storo vseh večjih lekarnah

Zastonj 2554

zabtevajte moj ilustrovani cenik o urah, zlatini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinška ul. 4 (Slavon.)

„Konard Zden“
Trust New York

ena pripravnost, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, kar tudi dolgotrajne muhe vodnje po raznih zračnih, vodnih, pešnih, ne prenočevanja in sploh nobenih potratnih strokov med potjo. Parniki so prostorni, sračni in snatni; veslo vsake 14 dni. Brana in postrežba najboljša. Pojava sila daje in barto prodaja glavni zastopnik. 0006 79

Bliznji odhod iz Trsta: Caronia 14. decembra. Cypriathia 17. decembra. Altonia 7. jan. 1908. Lusitania 28. dec. 15. jan. in 22. febr. Mauritania 4. dec. 11. jan. in 8. febr.

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Za 5 vinarjev

ni more vsak preskrbeti predavati pri nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlatev vzorcev pri veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmodernejšje blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno ali more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo bi naroča že celo vrsto let vse svoje potrebitine le od tam, ker so se prepirali, da ima ta strogo rečna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.

2046 12—

Voda in mleko

najboljše krepčilo za žolodec in živoo; res pijaca 2629 3-3

zlate dôbe.

Tkalinca za platno

EMIL FUCHS, Nachod, Češko

ponuja svojo veliko zalogo kolu 50 000 metrov ostankov do 20 metrov dolgih najfin; brez napake, obojnih, za najboljše telesno in posteljno perilo primera.

94 cm šir rumburške tkanine	po 24 krajc. meter
oxford za srajce, perilno	17
cefir za obleke, bluze in predpasnike	17½
flanel za srajce, bluze in spodnja krila	18½
modni barhent za domačo obleko, spodnja krila in bluze	20
pliš-barhent, krasni vzorci	26
rjube brez šiva, zajamč. platn 145 cm šir.	52

Pošiljave za p-kušnjo najmanj 5 kg zavoj = 45 m ali 16 m rjuh. Vzorci se pošiljajo na te lo le v zavoj za poskušnjo. — Če se vzame celo zal. ga. 4% dopusta

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — Lonček i K 20 v.

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — Steklenica 6 K.

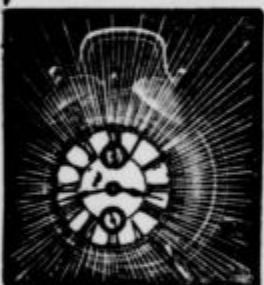
Razpošilja po povzetju lekarnar pri Mariji Pomagaj, Budapest Liszt Ferencz-tér 20. 2307 18-1

Käthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgotovejše sredstvo za močno in naglo rast las in brade. V kratkem času presenetljiv uspeh. Cena steklenice ali lončka K 2.—, K 3.—, steklenica za poizkus K 1-40. Pošilja po povzetju gospa Käthe Menzel, Dunaj, XVIII, Schulgasse 3, 1 St g. 2342 10-8

Ure-budilnice s cifernico, ki svetli

- Z 1 zvoncem nav K 2,40
 - Z 2 zvoncema 3—
 - S cifern. ki svetli 3,20
 - Marka J. Prima 4—
 - Že zzniska budila 5—
 - Budilnica s stop zvon (Schlagw) 6—
 - Budilnica z muziko 10—
- 1 leta pisn. garancije. Denar nazaj, ako ne dopade. Pošlje po povzetju.
- MAX BÖHNEL**
Dunaj IV., Margaretenst. 47
- zabtevajte moj cenik s nad 100 podobami zastonj in 23½ franko 0—

AMSTROE AMERICANA

Spotniki v Ameriko. Najboljše kolijo dobro, po ceni in razmiselnju potovati naj se obrnejo **Simonu Simetelxa** v Ljubljani Helodvorske ulice 20. Biskovstr. Pobjasnila daje se brezplačno

Osebn kredit za uradnike, častnike, učitelje itd.

Samostojni konzorciji za hranilnico in predujeme uradnišk. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu uradn. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 4

Ceno češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljega K 12. — belega, ako mehkega, skubljenega K 11; K 24 snežnobelega, n. hkega, skubljenega, K 30; K 36—. Pošilja se franko p. povzetju. Tudi se zamenj. ali nazaj vzame proti povzetju pošilj. strokov. P. edikt Sachsel, Lobes 158, n. Plzen, Češko.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Plgovca

se priporoča prečasniti dubevščini in p. n. slava, občinstvu za napravo cerkvenih oknov s umetnim steklarstvom ali slikanje na stekle, stavbenih del, naprave okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narisi, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnoga spričevala za dovršena dela se cenjevali odjemalcem v ogled n. razpolago. 1907 53 19

KAŠLJUJOČIM

otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

koj sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaja, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri osovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdolovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1
Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva, izdolovatelja in na vrstveno znamko.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.